

6/2017

40 vuotta sitten kuollut Elvis oli vahvasti uskonnollinen koko ikänsä, s. 9.

Muutos lähtee meistä kaikista

Kirkko jatkaa SuomiAreenalla, sivu 4.

Punakaartilaisten korpihauta Laviassa, s. 10. Lottatoiminta on tärkeä asia Helvi Wallille, s. 16.

25.8.2017

Juhlakesän jälkimaininkeja

Suomi juhlii kuluvana vuonna satavuotista itsenäisyyttä ja evankelisluterilainen kirkko reformaation 500-vuotista historiaa.

Nämä kaksi juhlaa näkyivät Porissa SuomiAreenan aikaan monella tavoin. Käytiin monenlaisia keskusteluja ja järjestettiin muita tilaisuuksia, joissa muisteltiin menneitä historian vaiheita.

Monessa kohtaa keskityttiin paljon tulevaisuuteen ajatuksella, että historian tunteminen on hyvä pohja katsoa tulevaisuuteen.

Sekä isänmaa että kirkko saivatkin paljon yleisön palautetta ja ehdotuksia tulevaisuuden toimintaa varten. Toivottavasti nämä ehdotukset tulevat valtion ja kirkon päättäjien käsittelyyn.

Molempien tahojen olisi hyvä kuunnella sekä kansalais- että seurakuntalaispalautetta. Kiitos kaikille palautteen antajille.

Porin seurakuntakesässä oli jälleen useita hienoja tapahtumia. Suvisuorat toivat yli 80 000 ihmistä Poriin ja konsertit ja muut tapahtumat keräsivät runsaasti osallistujia. Kiitos erityisesti kaikille vapaaehtoisille, jotka tekivät mitätavan työrupeaman tämän juhlien kesän aikaan.

Toivottavasti kesällä koettu antaa voimaa syksyn toimintaan. Syysuorin toiminta on jo osaksi alkanut ja säännöllinen toiminta vakiintuu syyskuun aikana.

Toimintaa on jälleen runsaasti tarjolla, ja molemmat juhluvuo- det ovat myös esillä seurakuntien toiminnassa.

Tule mukaan – olet tervetullut! Hyvää syksyn alkua.

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@ev.fi

s u o j a t i e

Otetaan Jumala mukaan elämämme muutoksiin

Arki on alkanut ja syksy saapuu vähitellen. Kesä painuu hiljaiseen taka-alalle. Ajatukset virittävät kohti uutta. Kerkhot, koulut, harrastukset ja työt ovat alkaneet hiipien.

Syksyn kääntyessä etemme alkaa uusi sivu elämässämme. Kesän jälkeen palaamme taas arkityömiin ja rutiinit palaavat kesätauoltaan, riippumatta siitä, vietettiinkö kesällä lomaa vai ei.

Uudesta ja jännittävästä kertoo kuhina kauppojen käytävillä uusien reppujen luona, kun mietitään, mikä olisi tänä syksynä kaikista paras, sekä iloinen hälinä ja melke koulukentillä. Päiväkotien pihoilta itkivät niin vanhemmat kuin lapset ja samalla uudet kaverit saavat ilon pienen ihmisen kasvoville.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut herälevät elämään, ja nuori mieli on toivoa täynnä vapaana virtaavana tulevaisuudesta. Työpaikoilla päivitetään kuulumiset ja kesän rusketukset, haukotellaan aamukahvit ja totut-

laan tuttuun rytmiin. Kalenterit täyttyvät, ja kutkuttava kutina täyttää mielen uusista suunnitelmista.

Liikuntakeskusten tiskeillä on vilkasta ja uusia vuosikortteja naputellaan sen kun ehditään. Uusi ajanjakso alkaa. Kaikki on mahdollista.

”Olennaista on, että Hän ei koskaan jätä meitä yksin remonttiemme kanssa.”

Kaiken uuden alkaessa myös kaikki se, mikä oli ennen, on sitä myös tänään. Kesän vapauden jälkeen tutut rutiinit ovat pelastus meille monelle.

Arki pyörii tasaisen tappavasti. Aamulla liikkeelle, illalla kotiin, hetken ehti olla ja sitten onkin jo aika siirtyä levolle. Pyykkivuoret kasvavat, tiskikoneet on täytettävä. Aamun kiire ei ole kadonnut minnekään,

ärsytykset ja ärräpäävät ovat edelleen läsnä, kun kiirehditään kaikki omiin toimiimme. Uhmaikä, murrosikä, viidenkympin villitys ja vaihdevuodet eivät ole pyyhkiytyneet toiseen todellisuuteen.

Naurut, itkut, haistattelut, huiskutellut, vihasutukset ja ihastutukset ovat kaikki totta joka päivä meidän elämässämme. Se on ihmisenä olemisen rikkaus ja armo, mutta samalla myös suurin vaaranpaikka.

Uuden edessä haemme usein elämämme uutta suuntaa ja muutosta, vapautta sulkea ikävä pois. Syylästyimme itseruokintaan, ja pyrimme eri tavoin parantamaan elämämme laatua.

Teemme päätöksiä, jotka paljastuvatkin liian vaativiksi ja raadollisiksi toteutetta. Hintaan on elämän suorittaminen ja kontrolli. Olemme vain ihmisiä, ja meillä on vain ihmisen taidot ja kyvyt.

Taivaallinen Isämme tietää ja hyväksyy tämän. Hän tuntee meidät läpikotaisin riippumatta siitä, tunnemmeko me Häntä. Jo aikaan ennen KonMareja ja elämäntaito-oppaita Hän tiesi, millaista meidän ihmisten elämä on ajasta ja paikasta riippumatta ja mitä me tarvitsemme.

”Aika on purkaa ja aika rakentaa. /-Aika etsiä ja aika kadottaa, aika säilyttää ja aika viskata menemään. /- Aika rakastaa ja aika vihaa” (Saarn.3: 3, 6, 8). Hän tietää ne kohdat meissä, mitkä kaipaavat tuuletusta ja remonttia. Hän herättelee ja voi saada meissä muutospäätöksiä.

Olennaista kuitenkin on, että Hän ei koskaan jätä meitä yksin remonttiemme kanssa. Sen, minkä Hän alkaa ja suunnittelee, sen Hän hoitaa loppuun yhdessä meidän kanssamme. Kyse onkin siitä, haluammeko me hoitaa sen yhdessä Hänen kanssaan.

ELISA RAINERMA
LÄHETYS- JA KANSAINVÄLISEN TYÖN SIITEERI
TELJÄN SEURAKUNTA

Raimo Sainilampi

i k k u n a p e n k k i

Arvokynttilä pois vakan alta

”God bless You, God bless America!” Tämä on jenkkipresidenttien puheiden lähes välttämätöntä loppuloitsua. Meillä presidentti puhuu harvoin vakavia, säännöllisesti vain itsenäisyyspäivänä. Moni keskittyy silloin odottamaan, toivottaako hän ”Jumalan siunausta”.

Meistä yli 70 prosenttia kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon ja kolmen prosenttia muihin uskonnollisiin yhteisöihin. Kansanedustajista kirkon jäsenyys on kahdella kolmasosalla.

Pitäisikö kellokkaiden myös puhua nykyistä enemmän jumalisia? Ainakin se on talolaji maallistuneessa yhteiskunnassa, vaikka kirkkoherra Teemu Laajasalon sanoin ”Suomessa ateistikin on luterilainen ateisti”.

Ministeri Paula Risikko sanoi evankeliumijuhlissa, että ihmisten kriisinsietokykyyn pitäisi tulla uskosta, toivosta ja rakkaudesta. Kaunis, ketään osoittelematon ajatus ei aiheuttanut ”kohua”, mutta Juha Sipilän viittaus suvipäivillä kahdeksanteen käskyyn ja

politiikkajon huolimattomuuteen - esimerkkinä ”tahallinen väärinymmärrys” - keräsi pilkkaa.

Edes sanana ”käsky” ei oikein istu nykyi- kaan. Moni keskeyttää armeijankin siksi, että siellä käsketään.

Tunnettu keskustelijä, päätoimittaja Jaakko Heinimäki on sanonut, että käskyt edustavat säällisen elämän alkeita, luonnollista moraalintajua. Ne ovat ihmisyyttä, joka ei riipu uskonnosta tai kulttuurista.

On hyvä, että 85 prosenttia 15-vuotiaiden ikäluokasta saa oppia nämä moraalit alkeet käydessään rippikoulun.

Ehkä poliitikot voisivat ottaa käskyistä tytäpuheisiinsa, jos osaisivat. Niissä olisi sisältöä myös epämääräiseen ”arvokeskusteluun”. Timo Soini viljelee - tarvittaessa - katolisiperäisiä arvoja.

Emeritusmediaprofessori Pertti Suhonen pohdiskeli taannoin, onko olemassa suurempia arvoja kuin vaikkapa demokraattisesti säädetyt lait. Suhonen kuitenkin muistutti,

että suuressa kansainvälisessä arvotutkimuksessa 1981–2005 uskonnollisuuden yhteys arvoihimme näkyi selvästi.

Jäyhään luterilaisuuteenkin on yritetty istuttaa jotakin ulkoista, josta usko näkyisi, kuten ristinmerkkiä. Ei oikein suju. Televisiosta näemme, kuinka luontevaa se on katolisten maiden jalkapalloilijoille ja muillekin urheilijoille - lisukkeena katse taivaalle.

ERKKI TEIKARI
ERKKI.TEIKARI@DNAINETNET
KIRJOITTAJA ON JOURNALISTTIKAN DOSENTTI.

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelisluterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Matti Kuhna. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestintä neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** kirkkopori.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievi.fi. **Taitto:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Posti Oyj. Jakeluhuomautukset p. 0400 309 815. **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, Pirjo Teva, p. 040 680 4057. **Yksitystilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 22.9.2017**

Seurakuntatalon väistötilat työväentaloon

Noormarkun seurakuntatalolla on havaittu sisäilmaongelma, jota aletaan korjata ensi tilassa.

Syksyllä 2016 kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors kuuli kahden Noormarkun seurakuntatalossa työskentelevän henkilön saaneen työpaikaltaan oireita, joten selvitykset mahdollisesta sisäilmaongelmasta tehtiin talven aikana.

Toukokuussa valmistuneessa raportissa todettiin, että Noormarkun seurakuntatalosta löytyi riskirakenteita, joissa oli haitallisia, vaurioituneita materiaaleja. Näyttää siltä, että koko seurakuntatalon lattiarakenne ja ulkoseinien alaosaat pitää purkaa. Lisäksi tehdään tiivistyskorjauksia. Lindfors selvittää.

Pahin vaurio, joskin laajuudeltaan pieni, on kellariportaan seinän lahovika. Muut löytyneet viat eivät ole silmin havaittavia.

Toiminnot hajautetaan

Noormarkun seurakuntatalossa kokoontuu joitakin ryhmiä, minkä lisäksi siellä työskentelee kaksi seurakunnan diakoniatyöntekijää. Myös nuorten toiminnalle pitää löytää korvaavat tilat korjaukset ajaksi.

Osa toiminnoista saataneen siirrettyä pappilaan, ja muitakin seurakunnan omien tilojen sopivuuksia väistötiloiksi selvitetään. Seurakuntayhtymä on vuokrannut Noormarkun työväentalon, jonka isossa salissa sekä pienemmissä sivutilassa mahdollaan pitämään tilaisuuksia. Ainakin nuorisotyö siirtyy työväentaloon, Lindfors kertoo.

Suurin korjaus yhtymän rakennuksista

Porin ev.lut. seurakuntayhtymän omistamis- rakennuksissa ei ole aiemmin jouduttu tekemään yhtä suuria sisäilmaongelmien korjauksia.

Toejon pappila myytiin sisäilmaongelmien takia, ja Kaanaan kerhotilat korjattiin väärävuodon vuoksi, kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors kertoo.

Noormarkun seurakuntatalon korjauksen

– Tämän kellarin portaikon lisäksi seinä- ja lattiarakenteita tutkittiin ainakin kymmenestä paikasta eri puolilla seurakuntataloa, kertoo talossa työskentelevä diakonissa Carita Anttila.

Raimo Sainilampi

Kuukausien evakko

Seurakuntatalo on korjauksen ajan kokoon poissa käytöstä, ja korjaustyön arvioidaan kestävän noin viisi kuukautta. Seuraavaksi on edessä työn kilpailutus, ja korjauksen toivotaan alkavan lokakuun aikana.

Tilanne vaatii joustamista ja sietämistä, mutta onneksi korjaukseen kuluvan ajan ei pitäisi olla kovin pitkä, Lindfors kuvailee. Seurakuntatalon korjaus ei vaikuta keväällä käyttöön otetun uuden Lastentalon toimintaan.

”Tilanne vaatii joustamista ja sietämistä.”
kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors

VAULA WRANG

Liitosneuvotteluissa kysymysten kirjaamisen aika

Porin ev.lut. seurakuntayhtymän ja Pomarkun seurakunnan liitosneuvottelut jatkuivat viime viikolla esille nousseiden kysymysten kirjaamisella Laviassa.

Oli kartoitettava eri osapuolten näkemyksiä siitä, mitä ne haluavat tältä prosessilta. Kysymykset koskivat eritoten seurakuntien toiminnan luonnetta ja keskeisiä ominaispiirteitä, kertoo liitosneuvotteluiden ohjausryhmän puheenjohtaja, Porin yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja Meri-Porin kirkkoherra Heimo Hietanen.

Hänen mukaansa on tärkeää voida säilyttää olemassa olevat hyvät elementit sekä korostaa paikallisisidentiteettiä ja omaleimaisuutta. Kaikessa halutaan edetä toimintamahdollisuuksien arvioimisen kautta.

Mielestäni kävimme tämänkertaiset keskustelut rehellisessä ja hyvässä hengessä, Hietanen kiittelee.

Kokouksessa olivat paikalla myös Siikaisten seurakunnan edustajat, jotka syksyn aikana selvittävät sitä, olisiko heidän seurakunnallaan perusteita liittyä joko osaksi Poria tai Kankaanpäästä. Sen sijaan kuunteluoppilaan roolin ottaneen Merikarvian edustajat eivät nyt oleet mukana.

Ei pakkobullaa

Prosessin yksi osa on sen tutkiminen, voisivatko Lavian, Noormarkun ja Pomarkun seurakunnat yhdistyä Porin sisällä yhdeksi kokonaisuudeksi. Asia on Hietasen mukaan täysin auki.

Mitään osapuolta ei haluta pakottaa mihinkään, vaan ratkaisujen pitää perustua vapaaehtoisuuteen. Sekin on mahdollista, että jokin osapuoli liittyy isompaan kokonaisuuteen myöhemmin, Hietanen avaa asetelmia.

Neuvottelut jatkuvat kolmen viikon välein eri paikkakunnilla, ja seuraava kokous on Noormarkussa 7. syyskuuta. Marraskuun loppuun mennessä on tarkoitus päästä selvyyteen siitä, mitä kukin osapuoli neuvotte- luilta haluaa. Hietanen myöntää, että aika- taulu on tiivis.

Päätösten halutaan syntyvän siten, että ensi vuoden syksyn seurakuntavaliit voitaisiin jo pitää uusien seurakuntakokonaisuuksien pohjalta.

MATTI KUHNA

Kustannuksiltaan merkittävät korjaukset kohdistuvat seurakuntatalon alapohjarakenteisiin sekä ulko- ja väliseinärakenteiden alaosiin. Lisäksi korjauskohteita ovat rakenteiden liittymien tiivistykset ja vesikatkon ongelmakohtien selvittäminen.

Hallintopäällikön virkaan 16 hakijaa

Porin ev.lut. seurakuntayhtymän hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden päällikön virkaan oli 18. elokuuta päättäneeseen hakuaikaan mennessä 16 hakijaa.

Nimensä julkisuuteen antaneet hakijat ovat talouspäällikkö, tradenomi (YAMK), Eeva Uusimäki, Merikarvia, toimipaikanpäällikkö, sairaanhoitaja (YAMK), Marita Inkinen, Harjavalta, toimistotyöntekijä, kauppatieteiden maisteri Teija Oksanen, Laukaa, pukeutumisneuvoja Päivi Hanhikangas, Pori, hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelujen päällikkö, teologian maisteri Jari Suvila, Pori, hallintojohtaja, hallintotieteen lisensiaatti Juha Mattila, Isojoki, verosih- teeri, hallintotieteiden maisteri Niklas Hällberg, Pori, Laboratory Development Expert, filosofian maisteri Risto Tuomala, Nakkila ja sosiaalityöntekijä, kauppatieteiden maisteri Janina Tuohimaa, Ulvila.

Hakijoista seitsemän ei halua nimeään julkisuuteen.

Valinnasta päättää aikanaan kirkkovaltuusto. Tehtävä pitää ottaa vastaan ensi vuoden alusta alkaen.

Virka päätettiin laittaa auki sen jälkeen, kun Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli suositeli yhtymälle sitä, että paikka täytettäisiin vakituisesti. Virkaa on määräaika- sesti hoitanut oman toimensa ohella yhteisen seurakuntatyön päällikkö Jari Suvila.

Hietalahti Koski tln kirkkoherraksi

Noormarkun seurakunnan kappalainen Tapio Hietalahti on valittu Koski tln kirkko- herraksi.

Hietalahden työsuhte Pori ev.lut. seurakuntayhtymässä päättyi 1. syyskuuta, jonka jälkeen hän aloittaa uudessa virassaan.

Luottotappioista halutaan lisätietoa

Porin ev.lut. seurakuntayhtymälle kertyi tammi-toukokuussa luottotappioita runsaan 11 600 euron edestä.

Avoimet saatavat kirjataan luottotappioiksi sekä myynti- ja muiden saamisten oikaisuiksi välittömästi tuloksettomien perintätoimenpiteiden jälkeen. Saatavien perimistä jatketaan myös tämän jälkeen.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee luottotappioita kokouksessaan kesäkuussa. Kirkkoneuvoston jäsenen Simo Korpelan esityksestä ja Hanna Sinisalmen kannattaessa kirkkoneuvosto päätti, että asia palautetaan uuteen käsittelyyn.

Seuraavan kerran asia on kirkkoneuvoston käsittelyssä ensi keskiviikkona.

Korpelan esityksen takana oli halu saada tarkempaa selvyyttä luottotappiolianteesta, koska viiden kuukauden kertymä on jo nyt yhtä iso kuin viime vuoden kokonaiskertymä.

Nuoren kirkon jäsenyys harkinnassa

Porin yhteinen kirkkoneuvosto pyytää seurakuntaneuvostoilta lausunnot Porin ev.lut. seurakuntayhtymän jäsenyydestä Nuori kirkko ry:stä.

Yhtymän kustannukset järjestön jäsenyydessä jakautuisivat seurakunnittain jäsenmäärän mukaan vuoden viimeisen päivän mukaan. Yhteisen seurakuntayhtymän/yhteisen kasvatuksen osuus puolestaan olisi 800 euroa.

Nuori kirkko muodostui vuodenvaihteessa Seurakuntien Lapsityön Keskuksesta, Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskuksesta PTK:sta sekä Nuorten Keskuksesta.

Sairauslomalle ilman lääkärintodistusta

Porin ev.lut. seurakuntayhtymän esimiehillä on jatkossa oikeus myöntää työntekijöille 1-3 päivän verran sairauslomaa lääkärintodistusta vaatimatta tai Tyttöjen Keskuksesta työntekijä työterveysshuoltoon.

Yhteisen kirkkoneuvoston tekemän päätöksen mukaan kyse on kolmen vuoden pito- lottihankkeesta.

Älykkö ja kirjailija vaatii papeilta radikaalia ärhäkkyyttä

Kuopion piispa Jari Jolkonen (oik.) tenttasi arvostamaansa kirjailijaa Antti Nylénia tämän kristinuskoa koskevista mielipiteistä Piispan iltahetkessä SuomiAreenalla.

Uskonottomuuden jälkeen uskon löytänyt Antti Nylén valitsi katolisen kirkon ja tunnustaa inhoavansa lahkoja.

Kirjailijan työ edellyttää erityistä kirjoittamisen halua. Kaukokirjallista tekstiä luodessa on pakko olla läsnä persoonana. Tilanne on aivan toisenlainen nettiblogistilla, jonka suhde omiin teksteihin voi olla paljon ulkokohdaisempi.

Tätä mieltä on kirjailija ja suomentaja Antti Nylén, joka oli maanantaina 10. heinäkuuta SuomiAreenan tiimoilta Kuopion piispan Jari Jolkosen haastateltavana Piispan iltahetkessä Keski-Porin kirkossa.

Sen sijaan oman kirjailijan kutsumuksensa hän määritteli hieman väljemmin.

— Kun takana ei ole mitään työuraa ja kun ikää alkaa olla 35 vuotta, on kirjailijaksi ryhtyminen enemmänkin eräänlainen pakkorako, tunnusti apurahoilla elävä Nylén.

Kiehtova ristin mies

Helsingissä vuonna 1973 syntyneen Nylénin oma kotitauti on uskonnoton.

— Koulussa olin kummajainen, koska en kuulunut kirkkoon enkä käynyt uskonnotonunneilla, vaan sain uskonnottomille kuuluvaa elämäntietoa opetusta. Itse asiassa tämä opetus antoi minulle hyvät eväät siihen vaiheeseen, kun kiinnostuin uskosta.

Uudessa vaiheessa Nylén liit-

tyi kirkkoon, ei kuitenkaan luterilaiseen, vaan katoliseen kirkkoon.

Jolkosen oli pakko kysyä haastateltavaltaan, miksi tämä kaiken jälkeen kiinnostui uskosta.

— Ristiinnaulittu mies kaikessa ristiriitaisuudessaan kiehtoo minua. Hän oli kovassa tilanteessa riippuessaan ristillä hylättynä, Nylén vastasi.

Saman tien hän joutui vastaamaan kysymykseen, oliko Jumala sadisti salliessaan ainoalle pojalleen Jeesukselle Kristukselle näin julman kohtalon.

— Lähestyn tätä asiaa siltä kannalta, että kristinuskon painavain laittori on uskonnoton.

Erilainen valinta

Löytäessään kristinuskon Nylén teki hieman harvinaisemman ratkaisun liittyessään katoliseen kirk-

koon. Syynä oli yksinkertaisesti se, ettei hänellä ole koskaan ollut minikäänlaista kosketusta luterilaiseen kirkkoon.

— Valitsin kirkokseni sen yleisimmän ja tylsimmän vaihtoehdon ja maailman suurimman kristillisen kirkon. Sen sijaan valintani syyt eivät olleet sisällöllisiä.

Suomalaiset katolilaiset pitävät Nylénin mukaan tiukasti kiinni omasta katolisuudesta osin siksi, koska he ovat niin pieni vähemmistö. Hän myös tunnusti, että katolinen kirkko on omassa konservatiivisuudessaan johdonmukainen vastustajassaan esimerkiksi ehkäisyä ja naispappeutta.

— Siltikin katolinen kirkko on huomattavasti modernisoitunut siitä, mitä se oli sata vuotta sitten. Modernisointia tehtiin esimerkiksi 1960-luvun konsiiliin yhteydessä.

Nokittelu jäänyt

Katolilaiset ja luterilaiset ovat Nylénin mukaan perinteisesti nokitelleet toisiaan vuosikymmenten ajan. Katoliset ovat leimanneet uskonpuhdistusta ja Martti Lutherin hengelliseksi individualistiksi, luterilaiset ovat taas korostetusti puhuneet uskonpuhdistuksesta ennen nykyistä poliittisesti korrektaa reformaatio-termiä.

— Nyt tämä nokittelu on onneksi jäänyt enemmän taustalle. Pitää myös muistaa, ettei Luther halunnut hajottaa katolista kirkkoa ja toisaalta uskonpuhdistus myös pakotti katolisen kirkon uudistumaan jo 1500-luvulta alkaen.

Nylén pitää pahana sitä, ettei katolilaisilla ja luterilaisilla ole keskinäistä ehtoollisyhteystä.

— Minusta siinä on kyse byrokraattisesta kiusanteosta kummankin puolelta, hän sivalsi.

Itse hän tunnusti inhoavansa lahkoja ja kokevansa niitä kohtaan epäluottamusta.

“Itse asiassa elämäntietämystiedon opetus koulussa antoi minulle hyvät eväät siihen vaiheeseen, kun kiinnostuin uskosta.”

— Tätä vasten taas kirkko on sama kuin toiset ihmiset. Ihminen ei yksinään voi tehdä mitään.

Ärhäkkyyttä kehiin

Tilaisuuden lopuksi piispa Jari Jolkonen kysyi vierailtaan, millaisia tervetuloa tämä haluaisi välittää luterilaisille papeille.

— En tiedä, olenko siihen oikea henkilö. Vaikka ihailen luterilaisissa kirkossa joitain sen piirteitä, olen silti sitä mieltä, ettei se ole puoleensa vetävä. Luterilainen kirkko voisi olla radikaalimpi ja ankarampi ja papit voisivat puhuvut suu suutaan puhtaaksi, Nylén ynnäili.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNA

Onnistunut kokonaisuus, kirkko mukana jatkossakin

Kirkko onnistui SuomiAreenalla tavoittamaan kansalaisia ja tulemaan kuuntelijan ja vastustajan roolissaan keskeisellä keskustelufuorilla, jossa eri elämäntilanteet ovat edustettuina.

Tätä mieltä on Porin ev.lut. seurakuntayhtymän hallintopäällikkö ja yhteisen seurakuntatyön päällikkö Jari Savila, joka oli kirkollista SuomiAreenaa viimeisen vuoden aikana järjestelleen toimikunnan jäsen.

— Kaikki meni hienosti ja oli tär-

keää, että uskon ja elämän kysymyksiä päästiin käsittelemään tuolla tavalla. Kirkon panos otettiin hyvin vastaan.

SuomiAreenan kirkollisen osuuden järjestelyistä vastasivat kirkkohallitus, tuomiokapituli ja Porin ev.lut. seurakuntayhtymä yhdessä. Kaikista näistä oli työntekijöitä ennakkoosustettuna lisäksi mukana myös vastuutehtävissä.

Erityisen hyvin kirkko onnistui SuomiAreenalla Suvilan mielestä tuomaan esiin ajankohtaisia teemo-

ja ja jalkautumaan piispojen kautta lähelle kansalaisia. Myös mediahuomiota tuli riittävästi.

— Vaikka asetetut tavoitteet saavutettiinkin aina kävijämääriä myöten, jäi toki petraamisen varaa kohallitusta, tuomiokapitulista ja Porin ev.lut. seurakuntayhtymästä. Kaikista näistä oli työntekijöitä ennakkoosustettuna lisäksi mukana myös vastuutehtävissä.

Porin rooli kasvaa

Hänen mielestään esimerkiksi Muu-

tosterassi oli instrumenttina sellainen, jota seurakuntayhtymä voisi hyödyntää muunnellussa muodossa vaikkapa Porin Päivän yhteydessä.

Kirkko on jo ilmoitettu mukaan ensi vuoden SuomiAreenalle. Varauksen tehty keskustelutaloudesta, kansalaistoripaikasta maanantaisen perjantaihin sekä keskustelutalouden striimauksesta.

Myös Keski-Porin kirkko ja seurakuntakeskuksen tiloja on varattu. Suvilasta olisikin ollut outoa, jos kirkko olisi jäänyt jatkosta pois. Sel-

vää on silti se, ettei kirkko vuoden kuluuta enää ole pääjärjestäjien joukossa.

—Kun kirkkohallitus on jatkossa vetäytymässä enemmän taustalle, saa myös seurakuntayhtymä varautua ottamaan SuomiAreenan tekemisestä enemmän vastuuta taloudellisten ja tekijäresurssien muodossa, Savila ennakoii.

SuomiAreena järjestetään ensi kesänä 16.- 20. heinäkuuta.

TEKSTI: MATTI KUHNA

Täältä tullaan, suomalainen koulu

Maahanmuuttajalapsille on Käppärän koululla tarjolla islamin ja elämäntietämystiedon video-opetusta.

Koulunkäynti ohjaaja Joni Viljasen ja Valo-luokan oppilaiden viimeisiä yhteisiä pelihetkiä toukokuussa.

Fakta

Valmistava opetus

- Perusopetuslain mukaan kunnalla on mahdollisuus järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta maahanmuuttajille ja Suomessa syntyneille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden taidot eivät riitä perusopetusryhmässä opiskeluun.
- Päätös valmistavan opetuksen antamisesta on kuntakohtainen.
- Kun oppilas on saavuttanut riittävän kielitaidon, hän on valmis siirtymään yleisopetukseen.

Erilaista kurinpitoa

Rehtori Tero Grönmark kertoo aluksi jännittäneensä maahanmuuttovastaisia kommentteja ja sitä, kuinka ne välittyisivät Käppärän kouluarkeen. Muutamia kertoja on jouduttu puuttumaan lasten kielenkäyttöön. Näissä tapauksissa on ollut kyse väärinkäsityksistä.

Maahanmuuttajalapsat olivat kotimaassaan tottuneet erilaiseen koulukuriin.

— Aluksi lapset kysyivät, lyökö opettaja ja lyökö rehtori, kertoo Grönmark.

Nyt lapsia on totutettu ohjantamisen käytäntöeseen, jossa opettaja ohjaa puhuen tavallisella äänenpainolla.

Haasteista on selvitetty. Myös yhteistyö vanhempien kanssa on sujunut hyvin.

Islamia etänä

Eri uskontoihin suhtaudutaan Käppärässä arvostavasti, mistä maahanmuuttajavanhemmat ovat kiitollisia. He ovat innokkaasti omaksuneet koulun käytäntöjä eivätkä ole vaatineet eri vapauksia. Lasten on myös annettu mennä kirkkoon ja koulun hartaushetkiin.

Käppärässä on tarjolla islamin ja elämäntietämystiedon video-opetusta. Se on Tampereen yliopiston tuottamaa ja kunnat ostavat palvelun sieltä.

Suurin osa Valo-luokkalaista on valinnut elämäntietämystiedon.

— Voikin kysyä, onko uskonto eräs syy siihen, että perheet ovat lähteneet maastaan. Ovatko he nähneet uhkan siinä, pohtii Tero Grönmark.

TEKSTI: KUKKA-MAARIA CLEVE
KUVAT: SAJJA KYNÄSNIEMI

Oppilaat Manar Mahdi, Naba Al-Hammad, Rasha Naji Faeq ja Ismael Mohammadi korttipelin tunnelmissa.

Evankeliumijuhlat Porin vuonna 2019

Porin ev.lut. seurakunnat osallistuvat yhteistyössä Porissa vuonna 2019 järjestettävään Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen Sleyin valtakunnallisen Evankeliumijuhlan järjestelyihin.

Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi kesäkuun kokouksessaan anomuksen valtakunnallisen Evankeliumijuhlan pitämisestä Porissa 28.–30.6.2019.

Valtakunnallinen Evankeliumijuhla on Sleyin vuosi- ja kesäpäätös, joka pidetään juhannuksen jälkeisenä viikonloppuna vuosittain eri puolilla Suomea.

Edellisen kerran valtakunnallinen Evankeliumijuhla on pidetty Porissa vuonna 1970.

Uusiin virsikirjoihin lisää rahaa

Uusien virsikirjojen hankintaan tarvitaan kuluvalle vuodelle uusi 2 800 euron lisämääräraha. Porin yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi määrärahasiirron kokouksessaan kesäkuussa.

Uusien virsikirjojen määräraha oli mukana viime vuoden talousarviossa. Viime vuonna tilatut 232 virsikirjaa toimitettiin vasta toukokuussa.

Kuluvan vuoden talousarviossa ei enää ole määrärahaa virsikirjojen hankintaan varten, joten kyseinen määräraha otetaan yhteisen kirkkoneuvoston yllätyksiin menoihin varattusta 25 800 euron summasta.

Tietokoneiden ostoon uutta määrärahaa

Porin yhteinen kirkkoneuvosto on myöntänyt 15 000 euron määrärahan lisäyksen kuluvan vuoden talousarvion investointiosaan it-laitteiden hankintaa varten.

Kyseessä on alkuperäisen, 33 000 euron suuruisen it-määrärahan korotus, mikä johtuu siitä, että kuluvan vuoden alussa arkkihiippakunnan it-alueelta tuli 8 000 euron suuruinen lisäohjelmistolasku viime vuoden hankinnoista.

Lisäksi yhtymässä on tarve hankkia uusia koneita työpisteisiin ja työtekijöille, joissa/joilla ei ole aikaisemmin ollut tietokonetta käytössä.

Yhteisvastuukeräyksen tuotto laski Porissa

Tämän vuoden Yhteisvastuukeräys tuotti Porin seurakunnissa yhteensä 18 445 euroa, mikä on 10 263 euroa eli 36 prosenttia vähemmän kuin vuosi sitten.

Henkilöä kohti laskettu tuki keräykselle oli 29 senttiä, viime vuonna 44 senttiä.

Euroääräisesti suurin tulos oli Keski-Porin lähes 5 600 euroa ja henkeä kohti laskettuna Laviän 1,19 euroa. Pienin tuotto asukasta kohden oli 0,21 euroa oli Teljän ja Länsi-Porin seurakunnilla.

Yhteisvastuukeräyksen valtakunnalliset tulokset valmistuvat syksyllä. Kyseessä on kirkon joka-vuotinen suurkeräys.

Kuluvan vuoden keräystuotoilla autetaan ihmiskaupan uhreja Suomessa ja vahvistetaan pakolaisuuden elämää edellytyksiä Lähi-idässä, erityisesti konfliktialueista. Ulkomaille avun vie perille Kirkon Ulkomaanapu.

Luentosarja paaveista päättyy Franciscukseen

Noormarkun seurakuntatalolla elokuun ajan kirkkoherra Kari Penttinen pitämä neliosainen luentosarja viime vuosikymmenien paaveista päättyi ensi tiistaina 29. elokuuta. Silloin hän luennoi nykyisestä paavi Franciscuksesta klo 18.00 alkaen.

Penttisen mukaan hänen yksi kannusteensa luentosarjaan on ollut nähdä asiat laajemmin kuin vain oman hengellisen taustan kautta kummuneen automaattisen kieleisyyden kautta paaviutta ja katolisuutta kohtaan. Omien sanojensa mukaan hän on vasta viime vuosina ottanut henkilökohtaisesti selvää katolisuudesta sekä paaviuden historiasta ja paavien opetuksista.

— Olen ollut ihmeissänä ja yllättyneenä. Paavien hengelliset opetukset ovat virvoittaneet, rohkaisseet ja vahvistaneet uskoani sekä kolmiyhteiseen Jumalaan että pyyhään Raamattuun. Mitään tällaista en odottanut. Olen huomannut olleeni ennakkoluulojeni (ja muidenkin ennakkoluulojen) sitoma ja sokaisema, Penttinen myöntää.

Sarja alkoi tiistaina 8. elokuuta luennolla paavi Johannes XXIII:sta. Sen jälkeen vuorossa ovat olleet Johannes Paavali II ja Benedictus XVI.

**KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING**

WWW.KEITTIOTUNING.FI

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN
KIVIVESTAMOLTA
KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kivivestamontie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

**Täydellistä hautausalan
palvelua.**
Kuljetukset kaikkialle.
Mulstotilaisuudet,
sidontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausmiste
ANNA KIVIALA OY
Uusikirkkotie 40, PORI

**PORIN
NUOHOUS-
PALVELU**

Suoritamme myös kaikki
ilmastoitupuhdistukseen
liittyvät työt, omakoti-
taloihin teollisuuteen!

Pyydä tarjous paikalliselta
tehtyjältä 30 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333
WWW.PORINNUHOUSPALVELU.FI

Luotettava ja ammattilaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

**Rantasen
HAUTAUSTOIMISTO**

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautaukstoimisto.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaraanta 5 (02) 538 9090
Kartanon Kukka, Härmäntie 2, Pori (02) 646 9001
Luvian Kukka (02) 558 1364
Kukkakauppa Meriheinä, Merikarvia 044 373 6046

WWW.PDL.FI

**SATAKUNNAN
HAUTAUSTOIMISTO**

Satakunnan Hautausmestari Oy
Eteläpuisto 19, 28100 Pori
p. (02) 6415 131
(24h) 045 1334 840
www.satakunnanhautaukstoimisto.com

Ilmoittaja, ota yhteyttä.

Ilmoitusmarkkinointi Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi

Tunne kirkkosi.

Tilaa Kotimaa opiskelijalle!

Kotimaa tarjoaa yleissivistävää tietoa ja kirkollista sisältöä, josta on hyötyä opinnoissa. Tilaa hyödyllinen lahja lapselle, lapsenlapselle, kummilapselle opiskelijalle, joka haluaa ottaa tuntumaa tulevaan työkenttään.

KOTIMAA
MITEN KÄY SIELUN SOMESSA?

**Kotimaa-lehti
4 kk vain
29€
(norm. 45€)**

TEE TILAUS HALUAMALLASI TAVALLA
» Soita 020 754 2333 » Tilaa verkosta: www.kotimaa.fi/tarjous

Säät suosivat Suviseurojen suurjoukkoa

Vanhoillislestadiolaisten suur tapahtuma, Suviseurat, järjestettiin tänä vuonna Porissa Kokemäenjoen luodoilla. Tapahtuma oli kaikille avoin.

Lempäläläisen Kaisa Ronkaisen perheessä Suviseurat ovat jokavuotinen perinne. Selvää oli, että matkaan lähtettiin myös tänä kesänä.

— Samanhenkisten ihmisten kesellä on hyvä olla omana itsenään. Kukaan ei oudoks, koska kaikilla on samanlainen sirkus ympärillä, nauraa Ronkainen keskellä seura-alueen vilinää.

Kaisa ja Samuli Ronkaisen perheessä Vilja, 16, Lenna, 14, Malva, 12, Liinus, 10, Noel, 8, Vivian, 6, Thelma, 3, ja Inga, 1,5, pitävät vanhempiensa liikkeessä.

Vieläköhän joukkoon mahtuisi uusia pikkuroukkaia?

— No ilman muuta.

Thelma, Malva, Inga ja Kaisa Ronkainen iloitsevat kauniista sästä, luonnonvireistä paikasta, yhteisöllisestä tunnelmasta ja jäätelöstä Porin Suviseuroilla.

Jo varhain vastuuseen

Kun perhe on suuri, vastuuseen kasvatetaan varhain. Kaikki joutuivat tekemään kotitöitä.

— Totta kai olen välillä väsynyt. Väsymyksestä saa puhua. Tukea saa ystäviltä ja läheisiltä, toteaa Ronkainen.

Suviseurojen parasta antia on hänen mielestään aina ollut ystävien ja sukulaisten kohtaaminen. Saarinoista on saanut lohtua, ja laulujen sanat tuntuvat pienoisensaarnoilta.

— Mielestäni usko on siemen, jolle Jumala antaa kasvun, Kaisa Ronkainen pohdiskelee.

Huolellista suunnittelua

Massiiviset seurat vaativat massiivisen suunnittelijajoukon ja huolellisen pohjatyrön. Koko 200 hehtaarin seura-alueelle oli 3 000 neljän seuraltelun lisäksi pystytetty esimerkiksi pankki, apteekki, ensiapu- ja market.

Ravintola oli 156 metriä ja grilli parikymmentä metriä pitkä. Vesijohtoa oli rakennettu noin 20 kilometriä.

Seuravieraat saavat turvallisuus- ja hygieniaohteita. Heillä on yleensä halu noudattaa ohjeita, ja siksi häiriöt ovat harvinaisia. Alueella oli yli 400 jätteen keräyspistettä. Lapset osallistuvat mielellään töihin, esimerkiksi roskien keräamiseen, toteaa Valli.

Turvallisuushaasteita ovat valitettavasti Kokemäenjoen vahva virtaus, joten nämä alueet on jouduttu eristämään metalliaidoilla.

— Koimme Jumalan suurta siunausta koko valmistelujen ajan. Myös suositut säät vetivät nöyräksi. Väkimäärä on ylittänyt selkeästi odotukset, mutta tilaa ja ruokaa oli varattu riittävästi. Porin seurajärjestäjät ovat kiitollisia siitä, että tiedotusvälineiden välittämä kutsu meni perille ja niin moni kaupunkilainen pääsi käymään seuroissa, sanoo Timo Valli.

Perusorganisaatio muodostetaan pari vuotta ennen ja vastuuhenkilöt valitaan noin puolitoista vuotta ennen seuroja, kertoo Porin Suviseurojen päätösmikunnan puheenjohtaja Timo Valli.

Väkeä yli odotusten

Seuroille osallistui parhaimmillaan lauantai-iltaan 1. heinäkuuta yli 87 000 ihmistä. Tapahtuma sujui rauhallisesti ja alue säilyi siistinä.

Seuravieraat saavat turvallisuus- ja hygieniaohteita.

Heillä on yleensä halu noudattaa ohjeita, ja siksi häiriöt ovat harvinaisia. Alueella oli yli 400 jätteen keräyspistettä. Lapset osallistuvat mielellään töihin, esimerkiksi roskien keräamiseen, toteaa Valli.

Turvallisuushaasteita ovat valitettavasti Kokemäenjoen vahva virtaus, joten nämä alueet on jouduttu eristämään metalliaidoilla.

— Koimme Jumalan suurta siunausta koko valmistelujen ajan. Myös suositut säät vetivät nöyräksi. Väkimäärä on ylittänyt selkeästi odotukset, mutta tilaa ja ruokaa oli varattu riittävästi. Porin seurajärjestäjät ovat kiitollisia siitä, että tiedotusvälineiden välittämä kutsu meni perille ja niin moni kaupunkilainen pääsi käymään seuroissa, sanoo Timo Valli.

Perusorganisaatio muodostetaan pari vuotta ennen ja vastuuhenkilöt valitaan noin puolitoista vuotta ennen seuroja, kertoo Porin Suviseurojen päätösmikunnan puheenjohtaja Timo Valli.

Väkeä yli odotusten

Seuroille osallistui parhaimmillaan lauantai-iltaan 1. heinäkuuta yli 87 000 ihmistä. Tapahtuma sujui rauhallisesti ja alue säilyi siistinä.

TEKSTI: KUKKA-MAARIA CLEVE
KUVAT: SAUJA KYNÄNIEMI

Yhteislaulutilaisuus kesäteatterilla

Keski-Porin seurakunta järjestää yhteislaulutilaisuuden Kirjurinluodon kesäteatterin laavalla sunnuntaina 3. syyskuuta klo 15. Tilaisuudessa lauletaan tuttuja ja tuntemattomia hengellisiä lauluja.

Paikalla ovat muun muassa kamarikuoro Vox Humana, Paula Jylhe, Mikko Salonen ja kanttori Guido Kriik.

Sururyhmä alkaa Keski-Porin kirkkotuvalla

Läheisen ihmisen menettäminen herättää monenlaisia tunteita ja ajatuksia, joita on usein vaikea kantaa yksin.

Sururyhmässä on mahdollisuus jakaa menetykseen liittyviä kokemuksia samantapaisessa elämäntilanteessa olevien kanssa. Ryhmässä on lupa surra, näyttää surua, keskustella ja pohtia vaikeita asioita.

Keski-Porin seurakunnan seuraava sururyhmä alkaa torstaina 7. syyskuuta klo 18 Keski-Porin kirkkotuvalla.

Ryhmää ohjaavat pastori Laura Koukkari ja diakonissa Teija Eloranta. Ilmoittautuminen 1. syyskuuta mennessä Teija Elorannalle, p. 0400 - 309 828.

Israelin liikenne- kulttuuri tutuksi

Tekniikan ja liikenteen ammattilaisilla ja harrastajilla on mahdollisuus lähteä lokakuussa Israeliin. Matkan tarkoituksena on tutustua paikalliseen liikennekulttuuriin ja sen historiaan sekä raamatullisiin kohteisiin pitkin maata.

Ajalla 16.-26. lokakuuta toteutettavan matkan esitteitä on saatavilla ainakin Porin seurakuntakeskuksesta ja Teljän kirkolta. Matkan yhteishinta on noin 1 690 euroa, ja se sisältää lennon ja Israel-paketin.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset: Markku Kaanaa, p. 040 - 416 1620, e-mail mkaanaa@gmail.com tai Kinneret Tours, p. 06 - 837 5100, e-mail susanna.kangas@kinnerettours.fi.

Etno-folk -gospelia tarjolla Teljässä

Itävaltalais-suomalainen pariskunta Outi ja Lee Müller esittävät etnoon, folkiin ja gospeliin pohjautuvan hengellisen konsertin Teljän kirkolla maanantaina 28. elokuuta klo 18.00 alkaen.

Outin, syntyperäisen suomalaisen (os. Terho) äiti on syntynyt Ulvilassa. Outi ja Lee, "Austrian aboriginal" ovat musisoineet yhdessä syysystä 1987. Heidän kokoonpanonsa virallinen nimi on Outi & Lee.

Kaksikko on järjestänyt konsertteja keskimäärin sata vuodessa – pääosin Itävallassa, jonka Outi ja Lee ovat kokeneet lähetyskentäksi. Muita lähetysmaita on ollut kohteina toistakymmentä aina Yhdysvaltoja myöten.

YTIMESSÄ

TAIZE LAULUJA

Taize-lauluja cd
Vihdoin – Taize-lauluja suomeksi! Perinteisiä ja uudempiä, aiemmin levyttämättömiä Taize-lauluja.
20,00 (21,90)

20€

YTIMESSÄ

#365 SYTYKETTÄ ELÄMÄÄN

KIRJAPAJA

11€

RAAMATTU ALUSTA LOPPUUN

Eero Junkkaala

KIRJAPAJA

11€

SUPER-SANKARI-RAAMATTU

Siku, Richard Thomas, Jeff Anderson

KIRJAPAJA

17€

Luther Playmobil

Hauska, aito Playmobil Luther varustettuna sulkakynällä ja Raamatulla. Mahmon korkeus 7,5 cm.
8,90

8€

Luther pastillit

Mintupastilleja kestävissä metallirasissa. Rasian halkaisija 4,5 cm.
2,90

2€

Martti-sukat

Tässä seison
Kotimaiset ja mukavat, mustat bambusukat. Sukavarressa teksti Tässä seison.
Koot: 37-39, 40-42, 43-45.
9,90

9€

VERKKOKAUPPA: www.sacrum.fi ■ **MYYMÄLÄ:** HIETALAHDENRANTA 13, HELSINKI ■ **AVOINNA:** ma-pe 9-17, la 10-15 ■ puh. 020 754 2350

Gallup:

Mitä mieltä olet siitä, että Suviseurat ovat Porin keskustan kupeessa? Mikä Suviseuroissa on parasta?

Kirsi Majamaa, 49, Jyväskylä
— Tämä on ehkä kaunein seurapaikka, minkä olen nähnyt. Parasta on yhteenkuuluvuus.
Salme Majamaa, 82, Jyväskylä
— Ihana paikka. Parasta on yhteenkuuluvuus.

Juha Niskanen, 68, Hämeenlinna
— Kaupungin läheisyyttä ei paljon huomaa. Parasta on, kun kuulee kerralla koko vuoden saarnat.

Tommi Sutinen, 38, Lohja
— Hyvä paikka. Parasta on ystävien seura ja turvallinen olo.

Hilma Sutinen, 6, Lohja
— Kiva paikka. Parasta on karkki.

Juha Niskanen

Kirsi ja Salme Majamaa

Tommi Sutinen

Hilma Sutinen

Säkeitä suvun säikeistä

Vuosia sitten tutustuneet Kaisa Huhtala ja Arja Palonen julkaisivat runokirjan ”Miten teitä ihailenkaan”.

Ihminen osana sukua ja omana itsenään – tähän tiivistyy Teljän kirkkoherran **Kaisa Huhtalan** ja kirjastonhoitaja **Arja Palosen** runokirjan *Miten teitä ihailenkaan* teema. Kirjoittajien merkittävänä innoittajina ovat olleet suvun viisaat ja vahvat naiset.

Kaisaa noin 20 vuotta nuoremman Arjan lapsuus muistuttaa yllättävästi Kaisan äidin lapsuutta. Samanlaisuus on inspiroinut kirjoittamiseen.

He molemmat ovat eläneet lapsuutensa maalaistalossa. Arja tietää, mitä on navetan aika. Navettatyöt rytmittävät arjen. ”Navetan aika oli oma aikayksikkö”, hän kirjoittaa runossaan.

Ihmisen paikka

— Kun elämässäni tapahtuu jokin katastrofi, minä kirjoitan. Paketoitin tunteeni runoiksi, kertoo Arja, jonka äiti kuoli hiljattain.

— Huomaatko, että Arja ei puhu purkamisesta, vaan paketoimisesta. Ero on merkittävä, Kaisa toteaa.

Kyseessähän on rakentamisen ja muotoilun prosessi.

Myös Kaisa kirjoitteli isänsä kuoleman jälkeen. Menetyksen pohjalta alkoi kirkastua teema sukupolvista. — Kun oleellinen osa perheestä puuttuu, alkaa pohtia omaa paikkaansa, Arja sanoo.

Runot synnyttivät runoja

Runoilijat inspiroivat toisiaan lähettyvällä valmiin runon toiselle, ja toinen otti siitä jonkun teeman omaan runoonsa. Säkeet synnyttivät uusia säkeitä. Yhteistyö oli sujuvaa, asiat puhuttiin suoraan.

— Runot sopivat minulle, koska olen kokenut, että runoon menevä aika on lyhyt, kertoo hektistä työtä

tekevä Kaisa.

Naiset kiittävät fiksua miehiään, jotka ovat olleet kaiken aikaa tukena.

Kirjojen tuotto menee Teljän seurakunnan Syke-toimintaan.

Molemmilla naisilla on lempirunonsa. Kaisa pitää Arjan iloisesta runosta, josta säkenöi rakkaus ja jatkuvuus. Arja on ihahtanut runoon, jossa Kaisa kuvailee yhteenkuuluvuutta ja suvun voimaa.

Yhtäkkiä minussa on valtavasti iloa niin suuri voima ja tunteet joiden kanssa tanssin se mikä sinusta jäi on minussa nyt rakkaus elämään

*Arja
(Kaisan lempiruno)*

Toiset ehtivät kasvaa suureksi ja runsaaksi he levittäytyivät alas ja sivulle riemuksena joukkona he kokoontuvat jakavat muistot ja kuluvaan ajan matkustavat yhdessä nauravat keskenään neuvovat sukupolvien eteen ja taakse he suvusta rikkaat

*Kaisa
(Arjan lempiruno)*

Fakta

Miten teitä ihailenkaan

- Ilmestyi kesäkuussa, kirjoittajina kirkkoherra Kaisa Huhtala ja kirjastonhoitaja Arja Palonen.
- Runokirja, teemana sukupolvet.
- Julkaistiin osana Mediapiinnan Suomi 100 runokirjaa -kirjasarjaa.
- Tuotto menee Teljän seurakunnan Syke-toimintaan.

Usko merkitsi Elvikselle paljon

Rockin kuningas luki ahkerasti Raamattua ja osasi sen ulkoa.

40 vuotta sitten elokuussa 1977 kuollut rockin kuningas **Elvis Presley** oli erittäin uskonnollinen koko ikänsä, luki *Raamattua* ahkerasti ja osasi kirjojen kirjan ulkoa.

Näin toteaa porilainen levykauppias ja ohjelmatuottaja **Marko ”Hakki” Hakala**, joka on oikea Elvis-tietouden kävelävä tietosanakirja.

— Syvässä Etelässä syntyneen ja varttuneen Elviksen oma kotitauti oli vahvasti uskonnollinen, mil-lä ilman muuta oli ratkaiseva vaikutus koko hänen elämänsä ajatellen. Hänen vakavahenkisyyttään saattoi lisätä sekin, että hän koko elämänsä ajan ikävoi synnytyksessä kuollutta kaksoisveljeään **Jesse Aaronia**.

Elintärkeä gospel

Jo aivan pikkulapsena Elvis koki vahvaa vetoa musiikkiin, mutta aivan erityisesti gospeliin.

— Jo muutaman vuoden ikäisenä jumalanpalveluksissa hän seurasi gospelluoroja ja lauloi niiden mukana. Silloin huomattiin, miten tarkka sävelkorva hänellä oikein olikaan, Hakala kertoo.

Nuoren Elviksen suuri haave oli päätyä gospelaulajaksi, mutta toisin kävi.

— Kun hän oli levytystudiossa koe-esiintymisen vuoksi vuonna 1953, hänen poikkeuksellinen lahjakkuutensa tuli lopullisesti ilmi, ja hän tempautui mukaan kevyen musiikin maailmaan.

Vaikka Elvis tekikin elämäntyönsä rockin ja iskelmän parissa, ei hän koskaan unohtanut gospelia, vaan teki uransa aikana yli sata gospellevytystä. Ainoat kaksi Grammy-palkintoaankin hän sai nimenomaan gospelista.

— Merkilläpantavaa on esimerkiksi se, että hän aloitti jokaisen studioesiintymisensä gospelilla. Hotellihuoneessaan hän aina esiintymisten jälkeen lauloi gospelia pienten porukoiden kanssa, Hakala toteaa.

Eikä tässä vielä kaikki. 1970-luvulla Elvis myös usein haki yhteyksiä gospelia taitavia muusikoita.

Marko ”Hakki” Hakala poseeraa Elviksestä vuonna 1956 otetun studiokuvan äärellä. Kuvassa vasemmalta alkaen Jerry Lee Lewis, Carl Perkins, Johnny Cash sekä pianon ääressä itse Elvis.

Vain yksi kuningas

Erityisen paljon Elvis omistautui gospelille elämänsä viimeisellä vuosikymmenellä 1970-luvulla.

— Vaikka hän saattoi hoitaa perinteiset esiintymisensä ns. kieli poskella, suhtautui hän aina gospelesiintymisiinsä kaikella vakavuudella. Loppuvuosiinaan hän esitti gospelia kaikissa konserteissaan.

Elviksen mukana hänen matkoillaan kulki matka-arkku, jossa oli mukana kirjallisuutta, paitsi kristillistä, myös muita uskontoja koskevaa kirjallisuutta.

”Merkilläpantavaa on se, että Elvis aloitti jokaisen studioesiintymisensä gospelilla.”

— Hän luki *Raamattuaan* ahkerasti ja teki siihen paljon reunamerkintöjä. Asuinpaikassaan Gracelandissa hänellä oli *Raamattu* joka huoneessa. On myös ilmeistä, että hän luki kuolinhetkellään vessassa jotain kristillistä kirjaa, Hakala tietää.

Vaikka Elvis ylsi elämänsä aikana satumaiseen menestykseen ja suosioon, ei hän silti joutunut jumaluhman valtaan. Vuonna 1957 hän tähdensi *Varietee*-lehden haastattelussa, ettei ole kuningas, vaan että on vain yksi kuningas, joka on Jeesus Kristus.

Antelias ja auttavainen

Elvis oli luonteeltaan hyvä ihminen, joka halusi auttaa toisia. Hakala ei oman kertomansa mukaan ole koskaan kuullut hänestä pahaa sanaa.

— Anteliasuus oli Elviksen erityispiirre. Hän lahjoitti suuria summia hyväntekeväisyyteen, ja muun muassa kustansi Gracelandiin kokonaisen sairaalan. Jos joku vaikkapa ihastui näkemäänsä Cadillaciin, saattoi hän hyvän hyvyyttään ostaa sen tälle.

Yli 50 kertaa Yhdysvalloissa käynyt Hakala on vuosien aikana vierailut myös Elviksen haudalla Gracelandissa aina silloin tällöin.

— Se on kyllä sellainen paikka, että tippa siinä tulee väkisininkin silmään, Hakala tunnustaa.

TEKSTI: MATTI KUHNA

Kirjallisuuspiiri käynnistyy Teljän kirkolla

Syyskuussa Teljän kirkolla alkaa jälleen kirjastonhoitaja **Arja Palosen** ohjaama kirjallisuuspiiri.

— Tämä on matalan kynnyksen juttu. Piirissä puhutaan lähinnä lukemisen herättämistä tuntemuksista. Tärkeintä on yhdessäolo ja se, että saa puhua avoimesti kirjoista ja kirjallisuudesta. Aiempaa tietopohjaa ei tarvitse olla, kertoo Palonen.

Hän pitää tärkeimpänä piirien lämmintä ja kotoista tunnelmaa.

Alkuvuodesta käynnistetty kirjallisuuspiiri kokoontuu talviaikana joka kuukauden ensimmäinen torstai. Syksyn ensimmäinen kokoontuminen on torstaina 7. syyskuuta klo 18.

TEKSTI JA KUVA:
KUKKA-MAARIA CLEVE

Kirkkopuistossa Soi keräsi reilun yleisön

Perinteinen hengellisen musiikin tapahtuma kokosi heinäkuussa yhteensä noin 4 300 kuulijaa Keski-Porin kirkkoon ja kirkkopuistoon.

Keskiviikosta sunnuntaisiin 12.–16. heinäkuuta kestäneessä tapahtumassa oli eniten väkeä kerralla paikalla keskiviikkona ja perjantaina.

Keskiviikkoiltana kuultiin Kirkko SuomiAreenalla -organisaation ja Pori Jazzin yhteistyönä toteutettu upea **Heikki Sarmannon** *John the Baptist – Johannes Kastaja* -oratorio. Perjantaina alkuillasta puolestaan esiintyi jo tapahtuman kestosuosikiksiakin vakiintunut **Kristofer Streng**.

Molemmissa konserteissa oli paikalla noin 450 kuulijaa.

Kokonaisuudessaan suosituin tapahtumapäivä oli perjantai noin 1 400 kuulijan kera, jolloin Strengin lisäksi esiintyi muun muassa **Ida Bois**.

Uusia käytäntöjä

Tämän vuoden uudistuksina konserttien alkamisajankohdat yhdenäistettiin, esiintyjät valittiin eri musiikkilajeja huomioiden, ohjelmavihko uudistettiin ja **Noora Kylväjä** sävelsi sekä sanoitti Kirkkopuiston tunnuslaulun, joka laulettiin päivittäin eri esiintyjien johdolla.

Päiviin sisältyi yhteensä 18 konserttia ja 17 yhteyttä. Esiintyjä oli noin sata henkilöä, lisäksi *John the Baptist* -oratorion monihenkinen esiintyjäkaarti. Viisipäiväistä tapahtumaa pyörittivät reilu 190 bengen vapaaehtoisjoukko, joista eniten väkeä oli kahvilassa.

Ilmaistapahtuma rahoitetaan

Porin seurakuntien budjettivaroilla, vapaaehtoisten lahjoituksilla ja kirkkopuiston kahvilan tuotolla.

Kiitosten aika

— Jälleen tänä vuonna olemme saaneet olla täyttämässä Jumalalta tulleita tehtäviä ja näkyä parhaamme mukaan, toteaa toiminnanjohtaja **Heikki Nummijärvi**.

Hän kertoo olevansa kiitollinen siitä, että tapahtuma sujui hyvin ja että ilmatkin suosisivat. Erityiskiitoksen Nummijärvi haluaa antaa kaikille mukana olleille vapaaehtoisille, sillä Kirkkopuistossa Soi -tapahtuma ei olisi mahdollinen ilman suurta vapaaehtoisten joukkoa.

Esiintyjät haussa

Tällä hetkellä on käynnissä artistihaku ensi vuoden tapahtumaan, joka järjestetään 18.–22.7.2018. Hakua

aikaa on 30. marraskuuta asti, ja valituille artisteille ilmoitetaan ensi vuoden tammikuun aikana. Ohjeet ja lisätietoa löytyy sivuilta

kirkkopori.fi/osallistu/kirkkopuistossa-soi.

TEKSTI JA KUVA: SAJJA KYNÄSNIEMI

Elvis-gospelia vielä julkaisematta?

Marko ”Hakki” Hakala on Amerikan matkoillaan ollut monessa mukana. Näistä matkoistaan hän voisi varmaan kertoa montakin tarinaa.

— Yhdellä matkalla ostin St. Louisista kerralla 35 000 levyä, joita sitten lähdin kuljettamaan rekalla eteenpäin.

Elviksen gospeltuotanto on kootu kolmen cd:n boksiin nimeltään *I Believe*. Hakala epäilee, että aivan kaikkia Elviksen esittämiä gospelkappaleita ei silti ole vielä julkaistettu.

— Saatavaa olla, että RCA-levy-yhtiöllä olisi vielä varastossaan yli kaksisataa Elviksen ennen julkistamattomia gospellaulua. Itse suhtaudun näihin huhuihin kaikella vakavuudella ja luulen, että loppukin gospeltuotanto vielä julkaistaan.

Elvikselle rakkain gospelkappale oli *How Great Are You*. Hakala puolestaan pitää Elviksen parhaimman gospellauluna kappaletta *If I Can Dream*.

— Näin yksinkertaisesti siksi, että hän laulaa sen niin hienosti.

Hakala tunnustaa, että vaikka hän ei itse ole kristitty eikä kuulu kirkkoon, pitää hänkin Elviksen gospelmusiikista ja kuuntelee sitä hyvin mielellään.

Marko ”Hakki” Hakala kädessään Elviksen toinen gospellevy *How Great Thou Art* vuodelta 1967. Albumi voitti aikanaan yhden Grammin ja kolme platinää.

Fakta

Marko ”Hakki” Hakala

- Syntynyt Porissa 1969.
- Kiinnostui Elviksestä vuonna 1975 kuultuaan radiosta tämän esittämää musiikkia.
- Ammatiltaan levykauppias ja ohjelmatuottaja.
- Käynyt työnsä tiimoilta Yhdysvalloissa yli 50 kertaa.
- Perheeseen kuuluvat vaimon lisäksi aikuinen tytär edellisestä avioliitosta, kaksi lastenlasta sekä kaksi kissaa ja kaksi koiraa.

Kaatuneet punaiset saivat kirkollisen siunauksen

Punakaartilaisten korpihauta Lavian Niemenkylässä on puhuttanut paikan päällä käynnyttä väkeä jo vuosikymmeniä.

Lavialainen eläkkeellä oleva maanviljelijä **Risto Suuriniemi** on kertonut tarinan paikallisesta punakaartilaisten korpihaudasta lukemattomia kertoja vuosikymmenien aikana. Hauta sijaitsee Suuriniemen tilan maalla.

Noin 600–800 punakaartilaisen vahvuinen osasto saapui Sampakoskelle 22. helmikuuta 1918 tarkoitukseenaan murtaa valkoisten asemat ja edetä Pohjois-Satakuntaan. Kosken rinteellä oli heitä kuitenkin odottamassa valkoisten joukko kahden rasakan konekiväärin kanssa.

Valkoisten konekivääritulitus yllätti punaiset täysin. Taistelusta tuli lyhyt ja punaisten kannalta verinen, sillä heitä kaatui tulitukset seurauksena eri arvioiden mukaan 39–83, valkoisia vain viisi. Taistelun päättymisen jälkeen kaatuneet punaiset vietiin läheiseen Suuriniemen riiheen, josta osa sitten saatiin millo pian haudattua, Suuriniemi kertoo.

Siunaus haluttiin

Kevään edetessä oli kuitenkin tehtävä päätös jäljelle jääneiden 39:n ruumiin hautaamisesta. Punaisten ylin johto ei halunnut heitä haudattavaksi kirkkomahaan, joten paikaksi valikoitui sula hiekkamonttu silloisessa lammashaassa Someronharjun rinteessä.

Hautapaikkaa ei kuitenkaan unohdettu kirkollisessaakaan mielessä, sillä muutaman vuoden kuluessa sisällissodan päättymisestä kirkkoherra **Fredrik Julius Vuorio** siunasi sen, Suuriniemi toteaa.

Hän myöntää, että vaikka punaisissa oli eritoten johtopaikoilla paljon uskontoon ja kirkkoon kielteisesti suhtautuvia, oli mukana myös aivan hartaita kristittyjä esimerkiksi torppareissa.

Fakta

Punakaartilaisten korpihauta

- Lavian Niemenkylässä sijaitsevassa korpihaudassa lepää 39 punakaartilaista, jotka kaatuivat Sampakosken taistelussa 22.2.1918.
- Korpihauta sai kirkollisen siunauksen muutama vuosi kansalaissodan päättymisen jälkeen. Hautapaikan hoidon kustannukset on ollut ympäröitynä ensin riukuaidalla ja sitten punamallalla maalatulla pystyrimaidalla.
- Nykyään Lavian vasemmistoliiton vapaaehtoiset siistivät hautausta ja toimittavat sinne vuosittain istutuksia.
- Sampakosken taistelun muistomerkki Pohjanmaantien varressa paljastettiin vuonna 1998. Muistomerkkin hoidosta vastaa Lavia-Seura.

Risto ja Virpi Suuriniemi ovat vuosien aikana esitelleet punakaartilaisten korpihautaa suurelle määrälle ihmisiä. Ensin mainittiin on hoitanut haudan ympäristöä, mutta jättänyt itse haudan hoidon seurakunnalle.

Aika kypsyi muistomerkille

Aikaa kului 80 vuotta, jotta Sampakosken taistelulle saatiin vihdoinkin oma muistomerkki.

Aihe oli pitkään niin arka, ettei siitä voitu edes kunnolla julkisesti keskustella. Vasta 1990-luvulla yleisen ilmapiiirin muutoksen ansiosta aika tuli kypsäksi sille, että hankke voitiin ottaa työn alle, muistelee **Virpi Suuriniemi**, Lavia-Seuran entinen puheenjohtaja ja **Risto Suuriniemi** vaimo.

Hän itse teki aikanaan aloitteen muistomerkkin rakentamisesta. Tais-

telupaikalla Pohjanmaantien varressa Niemenkylässä sijaitseva muistomerkki vihittiin käyttöön vuonna 1998. Tapaus noteerattiin näkyvästi myös julkisuudessa.

Useimmiten kaatuneet punakaartilaiset on jossain vaiheessa siirretty kirkkomahaan multiin viimeiseen lepoon.

Tämän korpihadun suhteen on kuitenkin jo varhaisessa vaiheessa tehty se päätös, että vainajat jäävät siihen. Yksi syy on varmaankin ollut se, että vainajia on niin monta, Risto Suuriniemi arvioi.

Hän itse on aikanaan teettänyt alueelle metsäautotien, jonka varrelta haudalle taivalletaan runsas 200 metriä kävelen.

Suuriniemi itse käyttää hautapaikasta sen sijainnin vuoksi johdonmukaisesti nimitystä korpihauta. Sadan vuoden aikana Suuriniemen talon isännät ovat metsähoidossaan sitoutuneet kunnioittamaan hautapaikkaa.

TEKSTI JA KUVA: MARTTI KUHNA

Juttusarjassa käydään läpi Suomen itsenäisyyttä paikallisten kirkollisten teemojen kautta.

— Näin ollen oli selvää, että myös kaatuneet punaiset siunattaisiin kirkollisin menoin.

Kivi huoltoon

Punakaartilaisten hautapaikka Lammashaassa ei missään vaiheessa jäänyt unohduksiin, vaikka sisällissotaa päättynyt ja olot alkoivat hiljalleen rauhoittua. Esimerkiksi Sosialistista työväen ja pienviljelijöiden vaalijärjestöä edustanut lavialainen kansanedustaja **Arvo Riitimäki** piti 1930-luvulla yhteyttä Lavian seurakuntaan sen tiimoilta, että haudasta pidettäisiin huolta.

Sodan jälkeen vuonna 1948 hautapaikalle hankittiin hautakivi, joka sitten vihittiin käyttöön juhlanaisesti torvisoittokunnan säestyksellä, muistelee tilanteeseen pikkupoikana osallistunut Suuriniemi.

Hautakivi on peräisin Suuriniemen metsästä ns. Lehtimäen vuoresta. Kivi on niin pitkä, että puolet siitä on maan alla. Suuriniemi kaipasi kivele kunnan huollon Sampakosken taistelun lähestyvän satavuotispäivän muistoksi, mutta ei osaa sanoa, olisiko vastuu seurakunnalla vai Lavia-Seuralla.

Kivi painuu pikku hiljaa maan alle niin, ettei siinä oleva tekstikään ole enää kunnolla näkyviissä. Minun mielestäni kivi pitäisi nostaa ylemmäks ja siinä olevat tekstit pitäisi hioa näkyviin.

Ainoa lajiaan Porissa

Myös Lavian seurakunta on 1960-luvulla kustantanut rautaisen ketjuaidan hautapaikan ympärille. Ennen ketjua korpihauta on ollut ympäröitynä ensin riukuaidalla ja sitten punamallalla maalatulla pystyrimaidalla.

Kyseessä on punakaartilaisten ainoa korpihauta Porissa.

”Minun mielestäni hautakivi pitäisi nostaa ylemmäs, ja hioa siinä olevat tekstit näkyviin.”

Risto Suuriniemi

Keski-Pori

Facebook, Instagram ja Twitter: Keski-Porin seurakunta #keskipori #mukirkkosomes

KESKI-PORIN KIRKKO
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.8. Tuija Kruus, Pasi Virta, Guido Kriik, kirkkokahvi (Mardna ystävyysseurakunta). — Su 3.9. Herättäjähdistyksen kirkkopyhä, Lauri Koukkari, Kari Erkkola, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (Gideonit). — Su 10.9. Juhani Romppanen, kirkkokahvi (lähetystyö). — Su 17.9. Merimieskirkkopyhä, Pekka Aalto, Pasi Virta, Guido Kriik, kirkkokahvi (Mardna ystävyysseurakunta).
Rauhanyhdistyksen lauluilta la 26.8. 18, kaikille avoimilla lauluilta.
Konsertti su 27.8. 18, Tuula Hällström, piano.
Yökonsertti Yllätys to 31.8. 21, Pasi Pirinen, trumpetti, Pori Sinfonietta, Janne Nisonen, kapellimestari. Aikuiset 25 euroa, eläkeläiset 20 euroa, lapset ja opiskelijat 7,50 euroa.
Tuomasmessu su 3.9. 18.
Iltausiikki su 10.9. 18. Ks. laatu.

Aamuehtoollinen ke 13.9. 8, Heikki Hesso.
1000:n Facebook-tykkääjän kiitoskahvit su 17.9. 15. Tervetuloa juhlistamaan yli tuhatta tykkäystä Keski-Porin srkn Facebook-sivulla! Tule tapaamaan muita tykkääjiä ja sivumme päivittäjiä. Tied. Facebookista lähempänä tapahtumaa.
Sanan ja rukouksen ilta joka toinen ti 18.30, parittomat viikot. 29.8. Pirkko Heikkilä, Porin Ylistyslaulajat. 12.9. Heikki ja Pirjo Ändelin.

KESKI-PORIN KIRKKOTUPA
Miesten Raamattupiiri parilliset ma 18, alk. 4.9., 18.9. Timo Tamminen p. 040 505 0598, Matti Bergius p. 02 646 0892.
Rukoushetki ti 12.
Kesäraamattupiiri ke 30.8. 13, viik. kerta.
Rukouspiiri to 8–10, Gideonit.

RUOSNIEMEN KIRKKO
Messu sunnuntaisin klo 12: Su 27.8. Tuija Kruus, Guido Kriik. — Su 3.9. Guido Kriik. — Su 10.9. — Su 17.9. Merimieskirkkopyhä, Pekka Aalto, Päivi Holkkio.

Anna- ja Arvo-vapaaehtoiset to 31.8. 12–14, diakoniatila. Huom. aikaistunut tunnilla. Elin Virtalaine p. 0400 309 821.

Autonpesutempaus su 3.9. 13–17, nuorten Rooman matkan hyväksi.

Seurakuntakuoron harjoitukset ma 14, Päivi Holkkio p. 0400 309 838.

Tyttökerho ma 15.30–16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836.

Hopeakerho parilliset ti 12–14, alk. 5.9., 19.9., seurakuntasali. Tied. Elin Virtalaine.

Perhekerho Tiistai-Taaperot ti 14–15.30, Terhi Kujansuu ja Heidi Jutila p. 044 730 9686.

Raamattupiiri parittomat ti 18, alk. 12.9., 26.9. Laura Koukkari p. 0400 309 826, Pirkko Heikkilä p. 040 504 9403.

Martat parilliset ti 18, Martta-aatteesta kiinnostuneet kaiken

Elvis-gospelia Keski-Porin iltamusiikkikonserttien sarjassa

Sarjan aloittavassa konsertissa sunnuntaina 10. syyskuuta klo 18 esiintyy **Juha Leppänen**, taiteilijanimeltään **Aron**.

Konsertin ohjelmisto koostuu pääosin **Elviksen** tunnetuiksi tekemistä gospelkappaleista. Elviksen musiikki on näinä vuosikymmeniä ajan kohtaista, sillä hänen kuolemansa tuli 16. elokuuta kuluneeksi 40 vuotta.

Konsertissa on mukana myös nelihenkinen Cool Company.

J. S. Bach, Jehan Alain ja Charles-Marie Widor ovat säveltäjänmiä sarjan toisessa konsertissa sunnuntaina 24. syyskuuta. Konsertissa esiintyy urkuteilijä **Matti Vaakanainen**.

Bariton Kristian Lindroos ja pianisti **Tuula Hällström** esiintyvät otsikolla **Sadan vuoden lauluja** torstaina 5. lokakuuta klo 19. Kon-

sertissa kuullaan vuoden 1917 jälkeen sävellettyä laulumusiikkia yli kymmeneltä eri säveltäjältä.

Reformaation juhlatuoteen liitetyssä iltamusiikkisarjan konsertissa sunnuntaina 22. lokakuuta klo 18 esiintyvät näyttelijä **Kari Hakala** ja urkuteilijä **Markku Hietaharju**. He esittävät kokonaisuuden, joka koostuu **J. S. Bachin** teoksesta Clavier-Übung III sekä musiikin väliin nivellyistä **Martti Lutherin** teksteistä.

Sunnuntaina 26. marraskuuta tulee kuluneeksi tasan kymmenen vuotta Keski-Porin kirkon Paschen-Kiel -urkujen käyttöönotosta tuomiosunnuntain messussa. Juhla-konsertissa urkuri **Juhani Romppanen** soittaa **Alexandre Guilmant**, **Louis Vierne** ja **Marcel Duprén** musiikkia.

- Sunnuntaina 10.9. klo 18 Aron Gospel, Cool Company
- Sunnuntaina 24.9. klo 18 Matti Vaakanainen, urut

- Torstaina 5.10. klo 19 Kristian Lindroos, bariton

Tuula Hällström, piano

- Sunnuntaina 22.10. klo 18 Markku Hietaharju, urut
- Kari Hakala, teksti
- Sunnuntaina 26.11. klo 18 Juhani Romppanen, urut

Vapaa pääsy, ohjelma 10 euroa.

ikäiset naiset tervetuloa. Anne Vanttila p. 0400 309 825.

Perhekerho ke 10–11.30, alk. 23.8. Paula Brander p. 044 730 9644, Kristiina Jokinen ja Terhi Kujansuu p. 044 730 9645.

Pienoismallikerho to 15–16.30, Mikko Jokinen p. 0400 309 823.

Ruosniemen kirkon tilat (Ruosniementie 162) ovat vuokrattavissa seurakunnallisiin perhejuhliin. Kastejuhla varten tilat maksuttomat. Srk-toimisto p. 044 730 9636.

PORIN SEURAKUNTAKESKUS
Herättäjäseurat su 3.9. 13.

Yksin elävien ilta: Su 3.9. 15, Yhteislaulutilaisuus, Kirjurinluodon kesäteatterin lava. Yksineläjä kutsutaan mukaan laulamaan. Ks. s. 7. — Ke 20.9. 17.30, 1. krs. Suomi 100 v. -teema: Nälkä ja hyvinvointi. Liisa Rajala esittelee Aki Ollikaisen kirjan: Nälkävuosi.

4v-Synttärit ke 20.9. 18. Ks. Varhaiskasvatus.

Luento uhmaikäisten lasten vanhemmille to 21.9. 18.

40+ raamattupiiri parilliset su 16, alk. 10.9., 24.9. Esa Bärlund p. 050 365 4111.

Lähetyspiiri ma 18.30, alk. 4.9.

Virsi ja sana iltapäivä joka toinen ti 14.30, parittomat viikot, 29.8., 12.9. 1. krs. Irma Kiviniemi, Marketta Lehto.

Merimieskirkkopiiri joka toinen ti 14.30, parilliset viikot, alk. 5.9., 19.9. Huom. muuttunut kellonaika.

Raamattupiiri to 10, alk. 7.9. Laura Koukkari p. 0400 309 826.

PORMESTARINLUODON SEURAKUNTAKOTI
Messu su 10.9. 12.

Perhekerho su 10.9. 12.

Pormestarinluodon vapaaehtoistyöntekijöiden tapaaminen to 31.8. 17–19, vaih-

detaan kuulumisia kahvikupin äärellä.

Virikepiiri ti 12, alk. 12.9.

Tyttökerho ti 15.30–16.45, Anne Saarela p. 0400 309 836.

Perhekerho ke 10–11.45, Lea Rantamaa p. 0400 309 834, Marja Kaski p. 044 730 9646, Päivi Piilola.

Ruokailu ke 12, alk. 13.9.

Lähetyspiiri parilliset ke 15, alk. 6.9., 20.9., Eeva-Liisa Virkkunen.

Raamattupiiri parittomat ke 18.30, alk. 30.8., 13.9. Marjatta Katja p. 044 363 4846, Laura Koukkari p. 0400 309 826.

Pohjois-Porin vauvaklubi pe 10–12, alk. 25.8. tied. Lea Rantamaa.

Kahvi- ja teetupa la 13–15.

HYVELÄ
Kotiraamattupiiri parittomat ma 18, alk. 11.9. Tammissalla (Lotskerintie 42 B), Timo Tamminen p. 040 505 0598.

TOEJOEN KOULU
Kansakoulukatu 1
Raamattupiiri parittomat ke 18.30, alk. 13.9. Riitta ja Paavo Simula p. 040 516 4671.

VANHUSTENTALOT
Pormestarinluodon koti (Peräsimentie 5): Ollaan yhdessä -kerho ke 13, alk. 6.9., kerhuuone.

Ruskahovi (Peräsimentie 3): Kuukausihartaus to 14.9. 13.30, Pekka Aalto.

Ruskakoti (Peräsimentie 5): Kuukausihartaus to 21.9. 13.30, Eeva-Liisa Virkkunen. — Raamattupiiri kuun 2. pe 13, alk. 8.9. Irma Kiviniemi p. 040 727 4487. — Seurakunnan hetki ma 7.9.

KUNTOKERHO
Alkaa ti 5.9. 10: Sauvakävelyä Kirjurinluodossa. Lea Ran-

tamaa, lea.rantamaa@evl.fi, p. 0400 309 834.

MUSIIKITOIMINTA
Seurakuntakeskus, 5. krs musiikkisali: Kirkkokuoro ke 15–16.15, alk. 13.9. Guido Kriik p. 0400 309 837. — Kamarikuoro Vox Humana ke 17, alk. 23.8. Guido Kriik. — Tuomaskuoro ja soittajat, Päivi Holkkio p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat ke 16, alk. 6.9. Kaia Tontti p. 044 080 3388. — Cantores Vesperti pe 16, alk. 25.8. Guido Kriik.

Ruosniemen kirkko: Ruosniemen seurakuntakuoro, ma 14, Päivi Holkkio.

MIKONKATU 8
Muksupiiri ke 10–11.30, alk. 23.8. Perhekahvilan tyypinen perhekerho, keskustelua, välipala, leikkiä, touhua, hiljentyminen yhdessä. Maksuton, välipala tarjolla. Eija Lindholm p. 0400 309 641, Mikko Salonen p. 044 730 9648.

Ilta-perhekerho ti 17.30–19.30, Mikko Jokinen p. 0400 309 823. Teetupa joka toinen la 18–22, parilliset viikot, 9.9.

RAAMATTUPIIREJÄ
Tähtitatu 12 kerhuuone parittomat ke 13, alk. 13.9. Pirkko Sarlund p. 040 578 5262.

Maanmittarinkatu 9 kerhuuone parilliset to 13, alk. 7.9., 21.9. Laura Koukkari p. 0400 309 826, Ritva Mönkkönen p. 0400 485 878.

Serafinin kerhuuone (Antinkatu 22) kerran kuussa ke 13, 13.9. Marketta Lehto p. 050 374 2014.

MUALLA
Palvelukoti Palmu-Pori (Maantiekatu 31): Hartaus ke 30.8. 10, Pasi Virta.

Kirjurinluodon kesäteatte-

rin lava: Yhteislaulutilaisuus su 3.9. 15. Ks. s. 7.

Puutarhakoti (Veturitalinkatu 1): Seurakunnan tuokio kerran kuussa 13, 11.9. Laura Koukkari.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT
Keski-Porin seurakunnan diakoniatyöntekijät, Huom! Ajanvaraus puhelimitse.

Seurakuntakeskus (Eteläpuisto 10 A, 4. krs.): Tiia Verho, p. 0400 309 767, alueet: keskusta, 5. osa. — Mikko Salonen p. 0447 309 648, alueet: Karjaranta, Aittaluoto, Lukkarinsanta. — Lea Rantamaa p. 0400 309 834, alueet: Toejoki, Lyyttilä, Toukari.

Pormestarinluodon seurakuntakoti (Alahangantie 1): Teija Eloranta p. 0400 309 828, alue: Pormestarinluoto.

Ruosniemen kirkko (Ruosniementie 162): Elin Virtalaine p. 0400 309 821, alueet: Ruosniemi, Hyvelä, Isojoenranta.

VARHAISKASVATUS
Perhekerho: Tiistai-Taaperot ti 14–15.30, Keski-Viikkoperhekerho 10–11.30, Ruosniemi. — Muksupiiri ke 10–11.30, Mikonkatu. — Ke 10–11.45, Pormestarinluoto.

Päiväkerho: Ryhmiä 3–6 v. lapsille, 3 v. täyttävää voivat ilm., syksyn aikana 3 v. täyttäviä voidaan huomioida, jos tilaa. Sähköinen ilm.lomake kirkkoporisssa.fi/Keski-Porin srk/

Lapset ja perheet/Päiväkerhot Kokoon tuu kaksi kertaa vk, 3 h kerrallaan koulutettujen lastenohjaajien johdolla. Luku-

kasvatus 38 e, sisällyksenä vakuutus. Lapsityön ohj. Päivi Isonokari p. 0400 309 819, pavi.isonokari@evl.fi.

Sairaalakerho lastenohj. Sirpa Kosken tavoittaa Satakunnan keskussairaalan Lasten- ja nais-

tentalolta arkipäivisin p. 045 121 1167. Sirpan kanssa lapset ja vanhemmat voivat työstää omia kokemuksiaan sairaalamaailmasta.

4v-Synttärit ke 20.9. 18, Seurakuntakeskus. Yhteiset syntymäpäiväjuhlat 4 v. täyttäneille ja loppuvuodesta täyttävälle Keski-Porin seurakuntalaisille. Mukana Porin Teatterinuoret ja varhaiskasvatuksen väki. **Päivähoitoyhteistyö** lastenohj. Eija Lindholm vieraillee päiväkotien lapsiryhmissä. Mukana Heikki Hesso, Päivi Isonokari tai Marja Kaski. Tied. Eija Lindholm p. 044 730 9641.

Facebook: Keski-Porin seurakunnan lapsi- ja perhettyö.

VARHAISNUORISOTYÖ

Toimintaa tytöille, tyttökerhot 1–6 lk. tytöille. Askartelua, leikkiä, ollaan Isä Jumalan kämmenellä. Nuorisotyön ohj. Anne Saarela p. 0400 309 836. — Sähköinen ilm. kirkkoporisssa.fi.

Keski-Porin srkn poikatyö, alakouluikäisille pojille. Nuorisotyön ohj. Mikko Jokinen p. 0400 309 823. facebook.com/KeskiPorinSrknPoikatyö.

NUORISOTYÖ

Mikonkatu 8

Iso koulutus joka toinen ke 17–18.30, parittomat viikot. — Leirivastustajakoulutus joka toinen ke 17–18.30, parilliset viikot. — Nuorten illat to 17–21. Hartautta, opetusta, purtavaa, yhdessäoloa. — Poppari-illat pe mahdollisuus lausua mukana. Yhdessäoloa, hauskaa illanviettoa. — Cafe Huone-illat n. joka toinen la 18–22, 16.9., salissa. Rentoa tunnelmaa, höyryävää kahvia, viileitä virvokkeita, hyväksä seuraa, paikallisen gospel-musiikin säestyskellä hartauksia. cafehuone.net/info.

Lavia

LAVIAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10, ellei toisin mainita. Kaikki jumalanpalvelukset kuuluttavissa verkossa kirkkoporisssa.fi/tutki-uskoa: Su 27.8. Anu Jokinen-Lundén, Leena Toivonen. — Su 3.9. Matinlammentala, Anna-Kaisa Hautala. — Su 10.9. klo 18 Ilta messu

JATKOA SIVULTA 11

13.15–16.30, srk-kodin vintti, välipalat klo 13.30 ja 15.30. Kerhoon voi tulla suoraan koulusta ja olla haluan ajan, myös klo 15 koulusta pääsevät ter- vetuilleita. Mahdollisuus läksyjen tekoon. **Vauvakerho** aikuisen ja alle 1 v. kerho, kokoonnutmiset srk-tiedoisia.

SEURAKUNTATOIMISTO
Avoinnna ma 14–17, pe 9–12.
EU-Elintarvikkeidenjako ma 18.9. 10–12, alakerta.

TÄMMÖSTEN TUPA
Avoinnna pe 9.30–12.
Neulevakkia ti 5.9. 18.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.8. Sakari Leppänen, Jussi Kärmä, Leelo Lipping, lähetti Sanna Suutarin tehtävään siunaaminen, messun jälkeen kirkkokahvit ja mahdollisuus tavata Sanna Suutari. — Su 3.9. Minna Marjanieni, Leelo Lipping. — Su 10.9. Mika Kyttinen, Leelo Lipping, diakoniatyöntekijöiden Tiia-Maria Leinon ja Aki-Petri Heinon tehtävään siunaaminen. — Su 17.9. Tanja Häkkinen.

Ystävyyden ilta su 27.8. 17, Aki-Petri Heino, juonto Antti Koivisto, tarjoilua.

Kansainvälinen Majatalo-ilta to 7.9. 18.30, Jumalan huolenpito, Mario Heinilä, Aki-Petri Heino, Tanja Häkkinen, tarjoilu 18.

Uuden testamentin lukumaton alkaa la 28.10. 9, päättyy su 29.10. 9. Ilm. Tanja Häkkinen, tanja.hakkinen@evl.fi.

LATTOMEREN KIRKKO
Messu su 3.9. 12, Minna Marjanieni.

PREIVIIVIN KIRKKO
Messu su 17.9. 12, Tanja Häkkinen.

Raamattupiiri ma 18.9. 18.

OLOTUPA
Ojuntie 2, Vähärauman liikkeskus. Avoinnna ti-pe 10–14. Syyskausi alk. 5.9.

Kirjallisuuspäivä kerran kuussa ma 18: 28.8. Kesän jälkeen — Kirjalliset nyyttikestit. Esittele kirja, lue mietelause, runo tai jotain muuta, myös omat tekstit tervetulleita. — 25.9. Eliina Hirvonen: Kun aika loppuu. — Pe-la 20–21.10. Kirjallisuuspäivät Teljän kirkossa. — 20.11. Petri Tamminen: Suomen historia. Miten myös, mikä olisi Sinun tarinasi tääläiseen kirjaan. — Tied. Majja-Leena Seppälä p. 040 545 3834, mleenas@icloud.com.

Lähetyslaulajaiset to 14.9. 11–12.

Rukousilta to 14.9. 18, Pertti Kymäläinen, Tanja Häkkinen.

Viikkotoimintaa: Tj Leskien kahvila 10–12, ohjelmallinen osuus 11–11.30. **ATK-kerho** 12. **Lähetyspiiri** joka toinen ti 18, 5.9., 19.9. — **To Olotupa/Niittymaan päivä** 7.9. 11–12.30. **Palvelupäivä ikäihmisille** 21.9. 11–14. — **Pe Verenpaineen mittaus** 11–12. **Sana Viikonvaihteeksi** 12–13.

LÄHETYS

Lähetyspiirit: Käppärä ti 5.9. 18, seur. 19.9., Olotuvalla. — **Lattomeri** ti 12.9. 18, Juntusilla, Rinnementie 28. **Lähetyslaulajaiset** to 14.9. 11–12, Olotupa.

DIAKONIAITYÖ

Länsi-Porin kirkon diakoniatyöntekijöiden vastaanotot ajanvarauksella. Aki-Petri Heino p. 0400 309 862, Tiia-Maria Leino p. 0400 309 869 ja Kirsi Sassiila p. 0400 309 861, s-postit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Verenpaineen mittaus ja diakonissan vastaanotto: **Lattomerin kirkko** ma 9–10. — **Preiviikin kirkko** kerran kuussa ke 9–10 (päiväpiiripäivinä), 6.9. — **Olotupa** pe 11–12, alk. 8.9.

Päiväpiirit: Lattomerin kirkko 4.9. 11–12.30. — **Preiviikin kirkko** 6.9. 13–14.30. — **Olotupa/Niittymaa**, Olotuvalla 7.9. 11–12.30. **Palvelupäivä ikäihmisille** kotona asuville ikäihmisille kerran kuussa. Kesto 3 h, ohj. aloitus, mahdollisuus verenpaineen mittaukseen, pulkahuvi, hartaus, laulu, visailua, mahdoll. joutua ja vaihtua vierailloita, ruoka jälkiruokineen (6 e). Länsi-Porin srkn alueella asuvilla mahdoll. kuljetukseen Olotuvalla ja takaisin (ruoka+kuljetus 14 e). Ilm. p. 0400 309861. Syksyn palvelupäivät 21.9., 26.10. ja 23.11.

KUOROT

Lapsikuoro to 16, alk. 7.9. — **Nuortenkuoro Vox Cordium** to 17.30, alk. 7.9. — **Kirkkokuoro** pe 16.30, alk. 8.9. — **Tiedot** Leelo Lipping p. 045 121 1153.

VARHAISKASVATUS

Voit tied. vapaita päiväkerho- paikkoja (3–6 v. lapsille): Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.

Perhekerhot: Olotuvalla ma 9.30–11.30, Pietniemen srk-talolla ke 10–12 ja Länsi-Porin kirkolla to 9.30–11.30. Maksuttomia, voi tulla ilmoittautumatta. **Päiväkerhot ja kerhot** alk. vklla 35.

VARHAISNUORISOTYÖ

Kerhot alk. syyskuun alkupuolella. Tied. Jonathan Kyfin p. 0400 309 859, jonathan.kyfin@evl.fi, Kristiina Haaraala p. 0400 309 816, kristiina.haaraala@evl.fi.

Meri-Pori

AHLAISTEN KIRKKO
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.8. Messu, Pirjo Tiira, Hannele Grönlund. — Su 3.9. Sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira. — Su 10.9. Sanajumalanpalvelus, Luomakunnan sunnuntai, Hannele Grönlund. — Su 17.9. Messu, Pirjo Tiira.

AHLAISTEN SEURAKUNTAKOTI
Raamattupiiri joka toinen ma 13, parittomat viikot, 28.8., 11.9.

Seurakuntapiiri ti 13, 29.8., 5.9., 12.9., 19.9.

PIHLAVAN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.8. Heimo Hietanen, Pekka Tyni. — Su 3.9. Hannele Grönlund. — Su 10.9. Luomakunnan sunnuntai, Helena Kuusiranta. — Su 17.9. Heimo Hietanen.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO

Luther – Iso katekismus ja Isä meidän joka toinen to 18: 31.8. Pyhittetty olkoon Sinun nimesi. — 14.9. Tulokoon Sinun valtakunta. **Näkökulmia Lutheriin – Lutherin vrsiä ja opetuksia** ke 6.9. 18, Raamattu aiaa Kristusta, Pirjo Tiira, Hannele Grönlund, kahvitarjoilu. **Seurakuntapiiri** joka toinen ke 12, parilliset viikot, 6.9., 20.9.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO
Lähetyspiiri joka toinen ke 16, parittomat viikot, 30.8., 13.9. **Raamattupiiri** joka toinen to 16, parilliset viikot, 7.9., 21.9. **Kanneljärvi** joka toinen ma 18, parittomat viikot, 11.9. **Soppaa Lutherin seurassa Wähävaraisille** to 14.9. 18, monitoimisi. Diakonian asikkaille soppaa ja pöytäpuheita tästä elämästä ja tule- vasta, järj. Meri-Porin diakoniatyö.

REPOSAAREN KIRKKO
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 27.8. Messu, Pirjo Tiira, Hannele Grönlund. — Su 3.9. Sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira. — Su 10.9. Sanajumalanpalvelus, Luomakunnan sunnuntai, Hannele Grönlund. — Su 17.9. Messu, Pirjo Tiira.

REPOSAAREN PAPPILA
Raamattupiiri ti 12, 5.9., 12.9., 19.9. **Kuntokerho** joka ke 13, 6.9., 13.9., 20.9.

VANHA SEURAKUNTATALO
Reposaren pappilan vieressä
Kudontamahdollisuus: mat-

toja, poppanoita yms. joka päivä, tarvittaessa opastetaan, tied. 050 328 6975.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTATALO

Seurakuntapiiri joka toinen ke 14, parilliset viikot, 6.9., 20.9. **Lähetyspiiri** joka toinen ke 14, parittomat viikot, 30.8., 13.9.

KAANAAN KERHOHUONE

Naisten keskustelupiiri alk. vk 35.

AUTONPESUTEMPAUS

Su 17.9. klo 13–17, Pihlavan srk-talon parkkipaikka, Pihlavan kirkkotiä 5. Pesu 15 €, sisäsiivous ja imuointi 15 €, molemmat 25 €, järj. Porin seurakuntayhtymän nuoret, tied. Terhi Rätty 0400 309 736.

KIRJASTO

Vanha hengellinen kirja ja Raamattu-näyttely: Reposaari 18.–29.9., Ahlainen 2.–13.10., Pihlava 16.–27.10. ja näyttely päättyy Pihlavan kirkon eteiseen juhlatiivokolla 30.10.–5.11. järj. Meri-Porin srk.

DIAKONIA

Vastaanotot: Ahlainen ti 9–11, muina aikoina sop.muk. p. 0400 309 801. — **Reposari** ke 9–11. — **Pihlava** ma ja pe 9–11. — **Kaanaa** joka kuun viim. to 15.30–16. **Diakoniakirpputori** ma-pe 10–18, la-su 10–14, Pihlavan Aarreita, Huokotie 1, käynti Pihlavan tieltä.

LAPSET

Päiväkerhot alk. vk 33, maksullinen, ilm. kirkkoporisaa. fi/kerhoja lapsille ja perheille/Meri-Porin srk. — Pihlavan ja Kyläsaaren srk-talo ma ja to

9–12 ja 13–16. — Ahlaisten srk-koti ti 13–16 ja pe 9–12. — Kaanaan kerho huone ti 13–16 ja pe 9–12. **Vauvakerho** joka pe 14–15.30, 1.9., 8.9., 15.9., 22.9. Pihlavan srk-talo. **Avoim päiväkerho** pe 9–12, ei ilm., Pihlavan srk-talo. **Perhe- ja puuhakerhot** alk. vk 35, ei ilm. — Pihlava ja Kyläsaari ti 9.30–11. — Ahlainen ke 14–15.30. — Reposaaren pappila ti 13–16, ”Reposaren olohuone”, kaikenikäisille, pikulapsiperheille omaa ohjelmaa. — Kaikenikäiset lapset voivat tulla kerhoon oman aikuisen kanssa missä vaiheessa kautta tahansa. — Tied. Saa- ra Hakkiiluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET

Puuhakerho: Enäjärven koulun kirjasto ma 13–16. — Ahlaisten srk-koti to 13–16. — Kaanaan kerho huone pe 13–16.

Perhekerho ti 13–16, ”Reposaren olohuone” ja alakoulu- laisten puuhakerho, lapsi- ja varhaisnuorisotyö, Reposaaren pappila. **Kokkikerho** ti 17–18.30, ilm. Meri-Porin srkn nettisivuilla 15.8. alk., Pihlavan kirkon keittiö.

Jalkapallokerho ke 16–17, vkt 35–39 (5 krt), Kyläsaaren srk-talo ja urheilukenttä. **NERF-kerho** ke 16–17, vkt 44–48 (5 krt), 3–6. luokkail- sille, ilm. Meri-Porin srkn nettisivuilla 1.9. alk., Pihlavan kerho huone.

Koululaisten jouluskarte- luilla vk 49 ja 50, tiedot myöh. Tied. Anna Kasvinen p. 0400 309 737. Kerhoja ei syyslomavakilla 43.

Pyhäkoului joka kuun 1. su jumalanpalveluksen yhteydes- sä, alk. syyskuu, kirkon kerho huone.

NUORISOTYÖ
Nuorten ilta joka to 18, alk. 7.9. kellarkirkko. **Nuorten yökahvila** joka pe 19–22.30, alk. 8.9. Kyläsaaren vanha koulu. **Tied.** Terhi Rätty p. 0400 309 736. Alk. 7.9., ei vklla 43.

PARTIO

Partiolippukunta Saaren Kiertäjät ry, info aikuisille ja uusien sekä vanhojen partio- laisten ilm. ma 28.8. 18–19, Partiolokko, Reposaaren srk-talo. 7–17 v. (2010 ja aiem- min syntyneet) ilm. vanhemman/huoltajan kanssa. Myös aikuiset ja johtajaiskaiset nuo- ret. Lippukunnassa sudenpen- tulauma 7–9 v., seikkailujavartio 10–12 v., tarpojavartio 12–15 v. — **Metsäretki** rasteineen la 16.9. 10–14, Reposaari, aloitus pappilan pihassa. Kaikille avoin, maksuton.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10, sunnuntai- sin klo 9.15 aamurukoushetki Noormarkun pappilassa: Su 27.8. Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 3.9. Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 10.9. Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 17.9. Jussi Peltö-Piri, Markku Lahti.

Iltaamusiikki to 21.9. 18, Johanna Ahlgren, Jussi Uutaniemi, Sami Nieminen.

Yksinasuvien ilta to 21.9. 18.

NOORMARKUN PAPPILA
Aamurukoushetki ma 8.30, kaikille avoin.

Hyvää mieltä arkeen-kerho joka toinen ti 13, parilliset vii- kot, 5.9., 19.9.

Miesten raamattu- ja rukous- piiri ma 18.30.

Miesten piiri ti 13, alk. 5.9. Ei 3.10., 17.10. ja 24.10.

Naisten piiri joka toinen to 14–16, parilliset viikot, alk. 7.9. Tämä syksy Pappilassa.

Kultaisen län kerho joka toinen ke 14, parittomat viikot, 30.8., 13.9.

AVH-kerho joka toinen ke 14, parilliset viikot, 6.9., 20.9.

Työikäisten naisten raamat- tuiiri kerran kuussa ke 18, alk. 6.9. Avoim, suurimpana asi- ana oppia tutumaan Jumalaa, ammennetaan yhdessä voimia arkeen Raamatussa, aiempaa Raamatun tunteusta ei tar- vita. Kristiina Huhtanen p. 0447 730 9728.

Käsitöpiiri ti 10–12, alk. 5.9. Ei syyslomalla.

Women's Bible Study / Naisten englanninkielinen raamattupiiri to 18. Hilikka-Liisa Viitala p. 044 595 7484.

Missiokuoron harjoitukset su 3.9. ja 10.9. 18.

Kirkkokuoron harjoitukset ke 18, alk. 27.9.

Siionin Kantaleen lauluseu- ri joka toinen pe 18, 25.8., 8.9., 22.9. Uskonpuhdistusta Lutherin opissa.

Omaishoitajaryhmä kokoon- tuu joka kuun 2. ti 13, 12.9.

Vanhustöy ja vapaaehtoistyön yhteistyöinfo ma 28.8. 18.30.

Vapaaehtoistoiminnan kurssi 12–15, ma 11.9., to 14.9. ja ma 18.9. Yht. työssä Porin perusturva/vapaaehtoistoimin- nan keskus LIISAN ja SPR:n kanssa.

NOORMARKUN SEURAKUNTATALO
Kiviipiiri to 18, alk. 7.9. **Jumalan palvelijoiden palve- lijia -luentosarja** ti 29.8. 18, vii- meinen osa. Ks. s. 5. **KUVAAMO** to 13.30–15.30, eskareille ja ekaluokkalaisille. Tied. vapaita paikkoja anne. laikkola@evl.fi.

LASSILAN KIRKKO
Messu su 3.9. 13.

LASSILAN PAPPILA
Kirkkokuoron harjoitukset alk. 28.9. to 18.

Kyläkahvila to 7.9. 13–15.

MUUALLA

Hartaus: Snällintupa joka toinen ke 13.30, parittomat viikot. — Lähi palveluskeskus to 12. — Mäntylinna joka toinen ke 13, parilliset viikot. — Rollaattori- ralli Noormarkun kirkkoon su 27.8. 12. Ehtoollishartaus ja kirkkokahvi. Lähde saattajak- si, tarjoa käsiyökkäsi tai työn- nä pyörätuolia. Ilm. p. 044 730 9712, myös tekstiviestit, carita. anttila@evl.fi.

Nuorten toiminta on toistai- seksi poistunut srk-talolta ja siirtynyt Noormarkun työväen- talolle: Raamisilta ja/tai Isos- kurssi ke 6.9. — Nuortenilta pe 19, välillä toiminnallisia iltoja, elokuvia, musiikkiesityksiä.

LÄNTENTALO

Päiväkerhot alk. vklla 33. Kerhoon otetaan 3–6 v. lapsia. Tied. vapaita paikkoja anne. laikkola@evl.fi tai p. 044 730 9717.

DIAKONIAITYÖ

Diakoniatyön vastaanotot ajanvarauksella. Kristiina Johansson p. 0447 309 713, Ca- riina Anttila p. 0447 309 712. Sähköpostit etunimi.sukuni- mi@evl.fi.

Suvi-illan Sävelhartaus- konserttisarja jatkuu vielä

Kaarlo Järvelä

Maarit Kytöharju

- Sunnuntai 27.8. klo 20 Saksofonin suuria tunnelmia Esa Pietilä, tenorisaksofoni Yhteistyössä Porin Kulttuuriasiain- keskuksen kanssa
- Sunnuntai 3.9. klo 15 (Huom. aika) Musiikkia kuudelta vuosisadalta Varpu Haavisto, viola da gamba Kari Vuola, urut

Konsertit Teljän kirkossa, ohjelmat 10 euroa.

Porin Teljä

Instagram: porinteljaseura- kunta
Facebook: Porin Teljän seura- kunta

YHTEYSTIEDOT

etunimi.sukunimi@evl.fi, ellei toisin mainita. **Papisto:** Huhta- la Kaisa, kirkkoherra, 0400 309810. — Kavasto Silja-Maaria 0400 309787. — Peltö-Piri Janne 0400 309792. — TT Sat- tilainen Seppo 0400 309791. — Tapiainen Noora 0400 309789. — Väisänen Juha 0400 309788. — Willman Jarkko 0400 309786. **Rippikoulu- teologi:** Westerlund Lauri 0400 309460. **Kantorit:** Grundstén Anne-Marie 0400 309854. — Salminen Hanna 0400 309860. — Ylitalo-Maunula Pia 0400 309855. **Diakoniatyöntekijät:** Vastaanotot etukätesajanva- rauksella. Sovittavissa koti- ja laitoskäyntejä. — Katila Sa- tu, lapsiperheiden avustustyö, perhe- ja parisuhdetyö, 0400 309866. satu.m.katila@evl.fi, Väinölä kirkko. — Kulha Tiina, yksinasuvien avustustyö, työttömät ja verkostoyhteis- työ, 0400 309865, Esivallank. 6. — Paukunen Pirjo, lapsi- perheiden avustustyö, ikänyt- väiset ihmiset, 0400 309863, Tel- jän kirkko. — Salminen Minna, lapsettomien pariskuntien avustustyö, sielunhoitotyö ja keskusteluapu, 0400 309851,

minna.m.salminen@evl.fi, Väi- nölä kirkko. — Sundell Marja- Terttu, yksinasuvien avustus- työ, päihde- ja mielenterveys- työ, 0400 309864, Sampolan kerho huone, Puhurint. 22. — Väisänen Juha, diakoniatyö, Syke-toiminta ja Yhteisvas- tuu kerho, 0400 309788. **Lä- hetys- ja kansainvälisen työn sihteeri:** Rainerma Elisa 0400 309450. **Nuorisotyön ohjaa- jat:** vs. Blomster Annina 0400 309796. — Kymäläinen Eija 0400 309795. — Saarela Ves- sa 0400 309794. — Nurmen- niemi Eeva 0400 309797. **Las- tenohjaajat:** Kankaanpää Min- na 044 7309667. — Koski-Tuu- ri Irmeli 044 7309668. — Nop- pari Jenni 044 7309670. — Fisk Sari 044 7309680. — Yrjölä Susan 044 7309673. Seurakunta- toimisto: Mattila Johanna 044 7309666. — Toivainen Tapani 044 7309636.

TELJÄN KIRKKO

Messu sunnuntaisin ja pyhä- päivisin klo 10, kirkkosalissa ”Nooan arki” — hiljainen leiki- nurkkaus leikki-ikäisille lapsil- le, pyhäkoulu jatk. 3.9. Su 27.8. Kavasto, Tapiainen, Grundstén, kirkkokahvi (lähetytyö). — Su 3.9. Willman, Huhtala, H. Salmi- nen, kirkkokahvi (nuorisotyö). — Su 10.9. Lähimmäisen päi- vän messu, Väisänen, Grund- stén, diakoniatyöntekijät, vapaa- ehtoisten siunaaminen, kirkko- kahvi (diakoniatyö). Mahdoli-

Teljän kirkon Suvi-illan Sävelhar- taus 30 vuotta -konserttisarjassa on jäljellä vielä kaksi konserttia. 27. elokuuta kuuluttavassa *Sakso- fonin suuria tunnelmia* -konser- tissa esiintyy tenorisaksofoni **Esa Pietilä**. Hän edustaa porilaisuut- ta parhaimmillaan ja on kansain- välisestikin tunnustettu saksofo- nitaiteilija.

Konsertti järjestetään yhteis- työssä Porin Kulttuuriasiainkes- kuksen kanssa.

Viimeinen konsertti kuullaan 3. syyskuuta poikkeuksellisesti jo päivällä klo 15 alkaen. *Musiik- kia kuudelta vuosisadalta* -konser- tissa esiintymässä ovat gambis- ta ja sellotaiteilija **Varpu Haavisto**, soittaa viola da gambaa, sekä urkuri ja musiikin tohtori **Kari Vuola**. He esittävät säveltäjien Ortiz, Frescobaldi, Bach, Brahms, Pärt ja Kortekangas musiikkia 1500–2000-luvulta sekä yhdessä että erikseen.

Haavisto ja Vuola ovat tehneet myös yhteisen levyn nimeltä *Cros- sings*. Levy ilmestyi syyskuulla 2016 ja se on saanut erinomaisia arvos- teluja kriitikoilta.

Sydämellinen Kiitos koskettavista huomionosoituksista! Anno-Marie Grundstén, MuT.Dt

863. — SY

JATKOA SIVULTA 13

D-osasto 2, 15–16 alakerran kerhohuone, 5.9., 19.9., Sundell. — **400-vuotiskoti** (Pääräisten. 26) joka toinen ti 13, 12.9., Kulha. — **Teljän kirkko** joka toinen ma 13, 11.9., Paukkunen. — **Uudenkoiviston vanhustentalo** (Kasvi-huoneen. 1–3) joka toinen ti 13.30, 12.9., Paukkunen. **Käsityökerho** Väinölän kirkko, syyskauden alk. ilm. syyskuun lehdessä. **Mielenterveysvertaistukiryhmä** Sampolan kerhohuone (Puhurit. 22) joka toinen to 17–18.30, 14.9., Väisänen ja Sundell. **Keskustelupiiri** Väinölän kirkko, 12.9., kerran kuussa ti 12, M. Salminen.

KUOROT

Teljän Kamarikuoro jatk. 28.8. ma 18, ei 12.9., on to 15.9. Uudet laulajat otetaan avosylin vastaan! Väinölän kirkko, Grundstén. — **Kirkkokuoro** jatk. 24.8. to 18, Teljän kirkko, H. Salminen. — **Lumino-so-kuoro**, Teljän kirkko, jatk. 25.8. pe 16.30, jolloin koelaulu uusille kuorolaisille klo 16 tai harjoituksen jälkeen klo 18. Tarvitaan erityisesti sopraanoja, tied. H. Salminen. — **Ilta-päiväkuoro**, jatk. 31.8. to 14, Srk-keskus 5. krs. musiikkisali, Ylitälo-Maunula. — **Lapsikuoro Tuhannet Sydämet**, Väinölän kirkko, jatk. 30.8. ke 17.30–18.15, Ylitälo-Maunula. — Kuoroissa tilaa uusille, maksutonta.

NUORISOTYÖ

Nuorten säily jatk. ilm. myöh. — **X-öniä** jatk. 17.8. ke 18–21, Väinölän kirkko. — **Nuorten ilat** jatk. 18.8. pe 18–22.30, Väinölän kirkko. — **Isos- ja leirivastajakoulu** su 16–17.30, jatk. 20.8., 3.9. 11.30–13.30, 17.9., Teljän kirkko. — **Vastuunkantajakoulu** jatk. 20.8., 3.9., 17.9., su 14–15.30, Teljän kirkko. **Rippikoulutyön vastaava** Lauri Westerlund.

POJILLE JA TYTÖILLE

SYKE-iltis koululaisille alk. ke 6.9. 13–15.30, Teljän kirkko, välipala, läksyjentekomahdollisuus, pelejä, leikkejä, yhteinen hiljentyminen, maksuton. **Tytöille: Tähti-kerho** 7–14 v., alk. 11.9. ma 16–17.30, päätty 11.12., Teljän kirkko, Kymäläinen. **Pojille: Pienoismlallerho** jatk. 13.9. ke 18–19.30, Väinölän kirkko. — **Nikkarikerho** jatk. 14.9. to 18–19.30, Väinölän kirkko. — **Poikien säilykerho** jatk. pe 15.9. 18–19, Väinölän koulu. — **Isä-poika säily** jatk. pe 15.9. 19–20, Väinölän koulu. — Tied. Saarela, kirkkopöytä. **Varhaisnuorten kädentaitopajat**, toiminta ei jatk. syyskylä 2017. **Kalaholman varhaisnuorten kerho** (Uittomiehent. 8 b), jatk. 6.9., ke 17–18, yht. työssä Porin 4H-yhdistyksen kanssa, Karri Kauppi 050 5615268.

PARTIO

Väinän vartijat ry 7–11 v. pojille. Lippukunnanjoht. Antti Koivula p. 044 5590544, antti.koivula97@gmail.com. **Teljän Tuikheet ry** 7-vuotiaista

Senioriseminaari keskittyy ihmissuhteiden tärkeyteen

Perinteisen Senioriseminaarin aiheena tänä syksynä on Yhdessä enemmän. Seminaari keskittyy ihmissuhteiden tärkeyteen eri elämänvaiheissa sekä merkityksellisten harrastusten omaan nauttamaan vaikutukseen. Senioriseminaari järjestetään torstaina 7. syyskuuta klo 13.30 alkaen

Opistotalon auditoriossa, osoitteessa Gallen-Kallelankatu 14. Päivän ohjelma:

Torstaina 7.9. klo 13.30–15.30
Klo 13.30–14 Kahvitarjoilu.

Klo 14–15 Yksin vai silytyksin – läheiset ihmissuhteet arjen

haasteena ja voimavarana. Luennoitsijana perheneuvoja Heikki Kruus, Porin seurakuntayhtymä.

Klo 15–15.30 Nauru pidentää ikää – iloa ja eloa taideharrastuksista. Luennoitsijana sairaanhoitaja YAMK, ohjelmavalvelynttjä Jenna Pukkila.

Torstai-Akatemia

Ikäihmisten oma luentosarja järjestetään kerran kuussa torstaisin klo 14 Porin seurakuntakeskuksessa osoitteessa Itäpuisto 14, 2. kerros. Syksyn 2017 ohjelma:

Torstaina 5.10. klo 14

Reformaatio kansallisen heräämisen avittajana. Luennoitsijana viestintäpäälikkö, FT Matti Kuhna, Porin seurakuntayhtymä.

Torstaina 2.11. klo 14

Suomi 100 Satakunnassa – juhluvuoden monet kasvot. Luennoitsijana Suomi100-aluekoordinaattori Susanna Virkki, Satakuntaliitto.

Torstaina 14.12. klo 14

Kauneimmat joululaulut, kanttori Guido Kriikin johdolla.

aikuisiin. Lippukunnanjoht. Eliina Aalto p. 044 539463, elina_aalto@dnainternet.net.

LAPSI- JA PERHETYÖ

Perhekerhot alk. ke 23.8. Ke 10.30–12. Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b), Fisk. — Väinölän kirkko, Kankaanpää ja Yrjölä. — Teljän kirkko, Koski-Tuuri ja Noppari. — Esivallankatu 6, toiminta ei jatku syksyllä.

Päiväkerhot alk. to 10.8. ja pe 11.8. 3–6 v., kerhomaksu 38 e/lukukausi (sis. vakuutus). Ryhmit kokoontuu kaksi kertaa vk. Mukaan kerhotossut ja pienet eväät. — Teljän kirkko, ma ja to 9–12 ja 13–16, ti ja pe 9–12, Koski-Tuuri ja Noppari. — Väinölän kirkko, ma ja to 9–12 sekä 13–16, ti ja pe 9–12, Kankaanpää ja Yrjölä. — Kalaholman kerhohuone, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12, Fisk. — Sampolan kerhohuone, toiminta ei jatku syksyllä.

Iltakerho alk. 22.8. ti 17–19, Kalaholman kerhohuone, 4 v. täyttäneille ja nykyisille päiväkerholaisille, Fisk. **Tied.** perhekerhoista ja päiväkerhoista suoraan lastenohjaajille sekä lapsi- ja perhetöiden pastori Tapiainen. Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perhetöy. **Lasten musiikkikerho**, jatk. 15.8. ti 10–10.45, Esivallank. 6, alle kouluikä. yhd. vanhempien kanssa tai 4 v. täyttäneille yksin. Musiisointia monipuolisesti ja musiikin iloa! Maksuton. Eriikka Heikola p. 041 4451050.

Pyhäkoulut: tytöt ja pojat 4 v. alkaen rippikouluikään saakka. Nuoremmat oman aikuisen kanssa: Väinölän kirkko, Kankaanpää ja Yrjölä. — Teljän kirkko, Koski-Tuuri ja Noppari. — Esivallankatu 6, toiminta ei jatku syksyllä.

Yhteinen toiminta

Kuurot: Kuurojen Yhdistys, Länsipuisto 26: Jumalanpalvelus su 10.9. 12. — Lähetyspiiri ti 12.9. 13, Tukikeskus, Ete-läpuisto 10 B, 2 krs. — Raamattuhetki Seniorikerhossa to 21.9. 14.

MASS IN ENGLISH

The Käppärä Small Chapel. Anglican Church in Finland. 3.9. 10, Twenty-second Sunday in Ordinary Time. — 8.9. 18.30, Nativity of the Blessed Virgin Mary. — 10.9. 10, Twenty-third Sunday in Ordinary Time. — 14.9. 18.30, The Exaltation of the Holy Cross. — 17.9. 10, Twenty-fourth Sunday in Ordinary Time. — 21.9. 18.30, Saint Matthew, Apostle.

ME MIEHET

Retki Lapin srk:n kesäkodille la 26.8. Yhteislähtö omin ajoin klo 15 Hesburgerin parkkipaikalta. Ohjelmassa Sanaa,

saunomista ja makkaraa, Markku Palmgren, Sakari Leppänen ja Lapin miestenpiiri. Me miehet – Kirkko Porissa -työssä käsitellään kristillispohjaisesti miestä lähellä olevia asioita asiantuntijaesitelmien kautta, kuullaan miesten tarinoita ja Herran sanaa, lähetystyötä unohtamatta. Lisäksi vierailaan ja tutustutaan työelämän eri muotoihin. Työryhmä kutsuu – hyppää siivelle! Tied. Sakari Leppänen p. 040 0729383, Esko Salmi p. 044 333 0639, Matti Lähdeniemi p. 045 842 8888.

MIKKONKATU 8

Cafe Huone -illat n. joka toinen la 18–22, 16.9. **Teetupa Beetel**, Teetupa-ilta la 18–22: 9.9. Hännikkälät. 23.9. Pekka Aalto.

MUMMUN KAMARI

Itäpuisto 14. Auki ma-to 11–15, pe 11–14, su 13–15. **Ma: Viikon avaus** 11.30. — **Ti: Tuoliujumppa** 10.15. **Käsitöiden ystävä** 13, Kamarikerho. — **Ke: Kahvipannu kuuma** na 11–15. — **To: Tuoliujumppa** 10.15. **Hartaus** 13. — **Su: Sunnuntaikerho** 13–15.

Mummun Kamari täyttää tänä vuonna 25 v. Sen kunniaksi lahjoitamme kutomiamme villasukkia eri ryhmille, mm. Ensil ja turvakoti Eskon asukkaille. Otamme vastaan villasukkia tai Novitan Seitsemän veljestä /Nalle-lankaa lahjoituksina. **Villasukkia, vanttuita ja virk-**

Tilaisuudet ovat kaikille avoimia ja maksuttomia, ei ilmoittautumista. Tervetuloa!

kausta -käsityöilta ti 5.9. 17–18.30. Mahd. opetella neulomista ja virkkaamista. Lahjoitamme aloituslangat ja -puikot, pullakaffeeit, ei ilm. **Työtupa** ke 10–13, alk. 6.9. Ete-läpuisto 14, kellarikerros. **Leskien klubi** ma 28.8. 15.30. **Kummikerho** joka toinen la 12–14, alk. 16.9.

NAISTEN KAHVILA

Sanan siemeniä -ilta joka toinen ke 18–19, 6.9., 20.9. Seurakuntakeskus 2. krs. Luennoija teol.tri Mari-Anna Stålnacke. Teema: Usko ja minä. Tervetuloa sekä naiset että miehet.

VAPAAEHTOISTYÖ

Info ti 5.9. 17–20, Viikkarin Valkama. Perustietoa vapaaehtoisuudesta, mitä tarjoavista taistoista, voit kysyä erilaisista mahdollisuuksista. Ilm. 30.8. menn. merja.majalahti@pori.fi, p. 044 701 6640.

Käytännön rajapinnat vapaaehtoisuudessa -seminaari ke 6.9. 14–17, Viikkarin Valkama. Avoin kaikille, kahvitarjoilu, järj. Satakunnan Valiok. Ilm. 30.8. menn. merja.majalahti@pori.fi, p. 044 701 6640.

Kristilliset yhdistykset

ESIKOISLESTADIOLAISET

Rukoushuone, Koiviston-

puistikko 53: Seurat su 15. — Mahdollisista muista tapahtumista ilm. erikseen.

EVANKELIUMIYHDISTYS

Väinölän kirkko: Messu su klo 16, lapsille kaksi pyhäkoulu-ryhmää: alle kouluikäiset ja alakouluikäiset. Pyhäkoulu messun aikana, messun jälkeen kirkkokahvit: 27.8. Johan Helkkula. — 3.9. Johan Helkkula. — 10.9. Johan Helkkula. — 17.9. Jari Rankinen ja Johan Helkkula.

Sleyn rukoushuone, Varvinkatu 3: Raamattuluento joka toinen to 18, 31.8. Room. 10, 14.9. Room. 11. — Nuorten raamis joka ti 18. — Perhekerho joka toinen ke 10–12. — Kotiryhmä to 7.9. 18.

Syysretki la 9.9. Junnilan leirikeskus. Klo 11 saapuminen, 11.30 lounas, 12.30 hartaus, 13.15 ulkoilua, 15 kahvi, saunat, makkaranpistoa. Aikuisen 8 e, 4–15 v. lapset 4 e. Ilm. Tapio Nummi p. 040 525 3203.

KANSANLÄHETYS

Lähetyskoti, Srk-keskus, 5. krs. satakunnankl.fi, toimisto auki ma-to 10–15 ja sop. mukaan, suljettu 11.–15.9. Epin piiri joka toinen ma 16.30, parilliset viikot, alk. 4.9. — Startti-raamattupiiri ti 18. — Kohtaamisilta to 18.30, 7.9., 21.9. Sanan, rukouksen ja laulujen äärellä.

Seurakuntakeskus, 2 krs: Alfa-kursin aloitusjuhla to 28.9. 17.30. Ilm. Kansanlahetyksen tstoille p. 02 633 3468, viestien Marja p. 044 737 4243, Sirpa p. 040 778 9611, satakunnankl@sekl.fi. — Ihmissuhde-Jumalasuhte su 17.9. 14. Isän ja tyttären elämäntarinaa sanoja ja sävelin, Jorma Elorinne ja Jippu, tarjoilu, isäntänä Pentti Heiniä. — **5. krs. musiikkisali:** Kohtaamispaikkamessu klo 16 (Huom: muuttunut aika), ehtoollinen, pyhäkoulu, iltakahvi/tee. Su 27.8. Itsensä tutkiminen, khra Jorma Pitkänen, lit. Sakari Leppänen. Su 10.9. Lähimäinen, Marja Mattila, lit. Tapio Hietalahti.

Kotiseur to 31.8. 18, Sakari ja Seija Leppäsellä, Nevaapelontie 23, Uusiniitty. Vieraina Esko ja Sandi Mäki-Soini.

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY

Tilaisuus joka toinen ti 13, 5.9., 19.9. kahvit 12.30, lopuksi toivelauluja ja virsiä, Seurakuntakeskus, 2. krs. **Soraaänistä sulosointuihin** ti 19.9. 11, Radio Dein ja Kristillisen eläkeläisten kuorolaulukilpailun karsinta senioreille, yleisö tervetuloa. Seurakuntakeskus, 2. krs.

RAUHANYHDISTYS

Louhentie 4: Virsilauluilta ja iltahartaus la 26.8. 18, Keski-Porin kirkossa, jonka jälkeen kahvit Porin Rauhanyhdistyksellä. — Seurat su 27.8. 16, su 10.9. 13, su 17.9. 16. — Ompeluseurat ke 18.30, 30.8., 6.9., 13.9. (kodeissa), 20.9. — Alueellinen lapsi- ja nuorisotyön koulutus-tila pe 1.9. 18. — Aviopuolisoiden virkistyspäivä la 2.9. 13, Siolakko. — Pyhäkoulu, seurat ja syyslointakauden avaus su 3.9. 13. — Tiistaikerho ti 5.9. 13, Honkasalon mökki, Köörtillä. — Taalainmaalaisen myyjäiset la 9.9. 16. — Tuntikerho to 14.9. 18.30.

NTKY

Esivallankatu 6: Kultaisen Iivn kerho joka toinen ma 13, parilliset viikot, alk. 18.9. Tervetuloa entiset ja uudet jäsenet.

Reformaatio pähkinäkuoressa

Tiesitkö, että....

Reformaatiotietoisuus

• Kieleistä asennetta juutalaisia kohtaan on pidetty uskonpuhdistaja **Martti Lutherin** sokeana pisteenä. • Asenteen taustalla olivat opilliset syyt. Mitä enemmän Luther syvenyi juutalaisiin Talmudkirjoituksiin ja siihen, mitä rabbit todellisuudessa opetivat, sitä enemmän hän alkoi ottaa heihin etäisyyttä ja varoittaa heidän vaikutuksestaan.

• Hän muun muassa näki juutalaisen propagandan sen takana, että osa luterilaisista oli ympärileikkauttanut itsensä. Tämä antoi hänelle aiheen kirjoittaa vuonna 1538 pamfletin *Sapattilaisia vastaan*. • Myöhemmin Luther kirjoitti 180-sivuisen kirjan *Juutalaisista ja heidän valheistaan*. Hän muun muassa syytti heitä paatuneesta sokeudesta, kun he eivät tahtoneet nähdä, että Jeesuk-

sen elämä ja teot sopivat täysin yhteen *Raamatun* lausumien kanssa luvatussa Messiaasta. • Viimeisessä saarnassaan Luther tosin sanoi juutalaisista: "Tahdomme menetellä heidän kanssaan kristillisessä rakkaudessa ja rukoilla heidän puolestaan, että he kääntyisivät ja ottaisivat Herran vastaan."

Lähde: Staffan Bergman

Jumalan luomakunnan saarnaa Lemmenjoen kultamaille

Juhannuksen jälkeen 26. kesäkuuta starttasi Lavian kirkon parkkipaikalta bussi kohti pohjoista aamuviideltä. Matka suuntautui Tankavaaran kautta Lemmenjoelle. Bussissa aikaa kulutettiin iltaan saakka, kunnes iltaseitsemän kieppeillä voitiin aloittaa telttojen pystyttäminen.

Tankavaaran luontokeskuksen pihasta löytyi laavu, jossa nautittiin Lavian metsästysseuran lahjoittamaa matkaevästä eli grillattiin makkaraa.

Yhdeksäntoista hengen joukko, ikähaarukaltaan 14–70 vuotta, heräsi aamupaikalle, joka odotti valmiina leirintäalueen ravintolassa. Tämän jälkeen aterioitaisiin maasto-olosuhteissa.

Kultamuseon ja Saamelaiskeskus Siidan jälkeen tultiin Ahkun tuvalle. Rinkat purettiin bussista ja jokiveneillä suunnattiin Ravadaksen autiotuvalle.

Pientä kalaonnea

Jokunen yöpyi tuvassa, loput kokosivat telttansa, mikä olikin helpompaa kuin edellisenä iltana, jolloin telttavaarnat oli taiteiltu kovaan kuormaahan. Nyt ympärillä oli komea mäntykangas. Toisena matka-aamuna ensin mietiskelyteksti matkaeväällä, sitten rinkat selkään ja liikkeelle. Kolme yötä kuljettiin maas-

"Vaatimattomissa olosuhteissa selvittää, kun toimitaan yhdessä."

tossa, kokkailltiin Trangialla ja ihailtiin pohjoista maisemaa, sen luonnon kauneutta. Kevät oli aikalailla myöhässä, koivut isolla hiirenkorvalla ja tuomet kukkivat.

Mitä muuta? Yhteistä kokemista ja jakamista, telttasaaunan kokoamista nuotiopaikan ympärille sadeviitoista (tuli vähän matala), kullaan huuhdonnan kokeilemista (on muuten kovaa hommaa).

Kalaanikin halukkaat pääsivät, ja jokunen harjus taisi joesta

nousta. Perjantai-iltana saavuttiin Kultra-Haminaan, jossa oltaisiin kaksi yötä.

Hienot näkymät

Kultahaminan laiturin vieressä nökötti kullankaivajien mönkijöitä (ne muuten tuodaan perille jokiveneillä). Pieni autiotupa oli rannassa ja telta-alue noin sadan rappauskelman päässä ylhäällä.

Onneksi siellä oli vettä purrossa, ettei sitä tarvinnut alhaalta hakea. Lauantai olikin sitten varattu Morgam Viibus -tunturin huiputtamiselle.

Kysymyksenä kävi mielessä, että pääseekö kahluupaikalta yli vai onko myöhäinen kevät pitänyt vedenpinnan liian korkealla? Yli päästiin ja päivän kestävä seikkailu pääsi alkamaan.

Muutama vaeltaja jäi pitämään telttapaikkaa pystyssä. Hieno ke- li mahdollisti huipulta näkymät kymmenien kilometrien päähän.

Sunnuntaina palattiin jokivienon kyydissä Ahkun tuvalle: kuuma sauna, puhtaat vaatteet ja porosoppaa - kyllä niiden jälkeen oli hyvä suunnata bussin nokka kohti Laviaa, jonne saavuttiin Rovaniemellä vietetyn yön jälkeen maanantai-iltana.

Ehkä uudelleen

Viides Lavian seurakunnan vaellus oli jälleen kerran yhteisen jakamisen kokemus. Jumalan luomakunta saarnasi omalla

Päivi Haapasalo

Tarinointia nuotion äärellä Ravadaksen autiotuvan äärellä. Oikealla olevalla penkillä Marko Peltonen ja Kirsä-Marja Heino. Keskellä olevasta kahdesta männystä oikealle: Arto Ivanoff, Merja Pajamäki, Kaija Antila, Juhani Väisänen, Pirkko Kortelahti sekä kirkkoherra Anna-Kaisa Hautala.

yllyllä tavallaan.

Vaatimattomissa olosuhteissa selvittää, kun toimitaan yhdessä. Samalla syntyy yhteishenki, jossa ei enää ole väliä sen, oletko ollut ennenkin mukana vai sittenkin porukan ensiker- talainen.

Ilmaan jäi leijumaan ajatus: kahden vuoden päästä taas jon- nekin.

TEKSTI: ANNA-KAISA HAUTALA
KUVA: PÄIVI HAAPASALO

h y v ä k y s y m y s

Kukaan ei jää kummitta

Kristilliseen uskoon kastettavalla on oltava kaksi kummiä, jotka ovat rippikoulun käyneitä ja konfirmoituja kirkon jäseniä. Näiden kahden kummin lisäksi muut kummit voivat kuulua johonkin toiseen Suomen evankeliluterilaisen kirkon lapsikasteen hyväksyvään kristilliseen kirkkoon.

Kummien määrälle ei ole ylärajaa. Kummiutta ei voi vaihtaa eikä ottaa pois kastetilaisuuden jälkeen.

Toisinaan on vaikeaa löytää kahta kummiä, jotka täyttäisivät yllämainitut ehdot. Länsi-Porin seurakunnan kirkkoherra **Mika Kyytinen** vakuuttaa, että epätoivoon ei silti tarvitse vaipua.

Mikä neuvoiksi, jos kummeja ei löydy?

— On mahdollista päätyä siihen, että yksi kummi riittää. Tämän ratkaisee kirkkoherra tapauskohtaisesti oman harkintansa pohjalta.

— Hätätilanteessa olemme joskus pyytäneet kummeja seurakunnan työntekijöistä, luottamushenkilöistä ja mukana toiminnassa olevilta seurakuntalaisilta. He itse päättävät, suostuvatko kummin tehtävään.

Entä jos lapsen vanhemmat eivät kerta kaikkiaan löydä kummeja kovastakaan esinnästä huolimatta?

— Ensimmäiseksi vanhempien tehtävä on löytää kummit kastettavalle lapselleen. Ketään ei kuitenkaan jätetä pulaan sen takia, että lähipiiristä ei löydy kummeja.

Onko kummien löytäminen vaikeutunut vuosien saatossa?

— Kyllä on. Länsi-Porin seurakunnassa on yhä useammin tehty päätös yhdestä kummista. Joskus, tosin harvemmin, on myös tullut eteen tilanne, että kummi on valittu seurakunnan sisästä.

Onko kummiongelman ilmenemisessä mitään alueellisia eroja?

— Kummiongelma ei ole täällä Porin seudulla vielä suuri, mutta isoimmassa kaupungeissa se alkaa olla jo huutava.

Mistä yhä kasvava kummiongelma johtuu?

— Pääasiassa siitä, että kirkosta eroaminen on yleistynyt. On yhä enemmän heitä,

jotka ovat käyneet rippikoulun, mutta sittemmin eronneet kirkosta. Kummin on oltava rippikoulun käynyt, konfirmoitu ja kirkkoon kuuluva henkilö. Tämän takana on kirkkolaki, eivätkä yksittäisen papin näkemykset vaikuta asiaan.

Jos kummit valitaan seurakunnasta, mil-laiset kummit lapsi saa?

— Kummius ei ole pelkästään nimellinen, vaan tehtävä edellyttää sitoutumista. Kummit muistavat lasta, rukoilevat hänen puolestaan ja haluavat olla hänen elämässään läsnä.

KUKKA-MAARIA ELEVE

Lottien perinneyhdistys auttaa loppuun asti

Porin Lottaperinne ry:n puheenjohtaja Helvi Walli sai kipinän lottatoimintaan jo lapsena.

"Itselleni lottatoiminta on kiittollisuuden osoittamista lotille ja koko veteraanisukupolvelle heidän tekemästään työstä."

Lottaperinne Pori ry:n puheenjohtaja Helvi Walli edusti yhdistystään lottapuku päällä SuomiAreena – viikolla Porin torille pystytetyllä kanttiinilla. Kädessään olevaa Talvisota-leipää Walli nimittää kunnia-leiväksi, jolla rintamalla olevia miehiä ravittiin.

"Jumalan pelko olkoon elämäsi suurin voima."

Kyseinen lause on kirjattu ensimmäisenä lottien Kultaisiin sääntöihin, ja Lottaperinne Pori ry:n puheenjohtaja, kirkkovaltuutettu ja Noormarkun seurakuntaneuvoston jäsen Helvi Walli haluaa lukea sen ääneen heti haastattelun aluksi.

— Jos ihminen tietää, mitkä ovat kymmenen käskyä ja jos hän noudattaa niitä, on elämä paljon helpompaa. Tätä arvopohjaa pitäisi korostaa nykyistä enemmän.

Kuudetta vuotta Suomen suurimman lottayhdistyksen puheenjohtajana toimiva Walli ilahtui SuomiAreenan aikaan siitä, miten hyvin yhdistyksen kanttiini Porin torilla veti väkeä.

— Juttusillamme kävi paljon ihmisiä. Osa heistä viipyi kanttiinillamme vähän pidempäänkin, ja saimme käydä hyviä keskusteluita.

Walli haluaa korostaa myös sitä, miten iso merkitys kanttiinitoiminnalla oli luotaessa yhteisöllisyyttä rintamalla sota-aikana.

Leipä vetonaulana

Yksi Porin torin kanttiinin ehdoton vetonaula oli Talvisota-leipä, joka on valmistettu alkuperäisen esikuvansa mukaan ja vieläpä pakattu samanaikaiseen pakkaukseen.

— Näitä leipiä lotat valmistivat rintamalla taisteleville miehille 100 000 kiloa päivässä. Yhden leivän lahjoitimme kesäkuun alussa myös tasavallan presidentille.

Nykyisen leivän ruis on viljelty Pielavedellä Lepikon torpan mailla. Wallin mukaan kyseessä on sattuma eikä asialla tieteen tahtoon ole haettu mitään kytkeytä entiseen pitkäaikaiseen presidenttiin Urho Kekkoseen.

Suomen itsenäisyyden juhluvuonna myös Lottaperinne Porin toiminta on hieman tavallista vilkkaampaa siksikin, koska yhdistys viettää marraskuussa 25-vuotisjuhlaan.

Yhdistyksen kaikki tilaisuudet päätetään hartaudella ja yleensä kiitosvirrellä. Yli kymmenen vuotta toiminut lottakuoro puolestaan esiintyy kirkoissa ja vanhainkodeilla.

Tietoa nuorille

Sysmästä syntyisin oleva ja suuriin ikäluokkiin kuuluva Walli on alus-

ta alkaen kasvanut lottahenkisten arvojen keskellä. Hänen isänsä oli sotaveteraani, ja Walli itse on koko ikänsä kuulunut partiolaisiin.

25 vuotta sitten Walli löysi kuin sattuman kautta lehdestä pienen ilmoituksen, jossa kerrottiin tulossa olevasta lottaihiheisestä tilaisuudesta Porissa.

— Menin sinne mukaan ja niin minulle aukesi tie lottatoimintaan.

Paikallisyhdistyksen puheenjohtajuuden lisäksi hän toimii myös Suomen Lottaperinneliitto ry:n 1. varapuheenjohtajana.

Liikunnan ja terveystiedon opettajan töistä eläkkeellä oleva Walli on harjaantunut toimimaan nuorten parissa.

— Olen aina valmis tulemaan kouluille ja kertomaan siitä, mitä kaikkea lotat, silloiset nuoren sukupolven edustajat, tekivät Suomen puolesta. Itselleni lottatoiminta on kiittollisuuden osoittamista lotille ja koko veteraanisukupolvelle heidän tekemästään työstä.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNA

Fakta

Lottaperinne Pori ry.

- Perustettu Porissa 9.12.1992.
- Tavoitteena on säilyttää lottien muisto ja henkinen perintö sekä kasvattaa maanpuolustustahtoa ja -tietoutta.
- Keskeisenä tehtävänä on kuntoutustoiminnan välittäminen ja järjestäminen lotille ja pikkulotille.
- Yhdistyksen edustaja myös pyydettäessä saattaa lottaa hautajaisissa.
- Jäsenmäärä hieman yli 500, jäseniä myös ympärysseurakunnista. Kaikki halukkaat pääsevät jäseniksi.
- Lavian yhdistys on Porin itsenäinen alaosasto.

millai muute?

Toivo on touhukas kirkonrotta

Toivo on asustellut Keski-Porin kirkossa jo siitä asti, kun kirkon perustuskivet saapuivat Poriin. Nykyään rottaherra toimii siellä vahtimestarin apulaisena ja auttelee aina välillä Keski-Porin seurakunnan lapsi- ja perhetyössä.

Miten kesäsi meni?

— Kesäni oli työntäyteinen, sillä kirkossa järjestettiin paljon muun muassa vihkimisiä, konfirmaatioita ja konsertteja. Tehtävänäni on siis tarkkailla, että kirkon tapahtumat sujuvat hyvin, sekä avalla että sulkea ovia. Eli toisin sanoen, kiirettä piti.

— Myös SuomiAreenan Heinäbulinat -koko perheen tapahtuma työllisti minua

mukavasti, sillä yksi lasten tehtävistä oli etsiä minut kiikareiden avulla kirkkotoimintasta. Se onkin yksi lempipaikoistani, joten siellä oli hauska piilotella.

Ehditkö yhtään viettää lomaa?

— Sen verran, että pääsin vähän kalastelemaan Kokemäenjokeen, mutta muuten en. Nyt kun kesä alkaa vaihtua syksyyn, ehdin tässä hetken hengähtää ja rentoutua ennen tulevia tohinoita.

Tuleeko syksysi ja talvesi sisältämään jotain erikoista?

— Toiveissani olisi ainakin loppusyksyllä päästä Keski-Porin seurakunnan päivä-

koteihin tapaamaan lapsia. Vaikka ilahdun aina kovasti, kun kirkkoon tulee lapsivieraita, niin tykkään välillä pakata matkalaukkuni ja mennä itse lasten luokse.

— Myös kirkon jouluseimen rakentamista marraskuun loppupuolella odotan kovasti, sillä tänä vuonna siitä vastaavat kuvataidepäiväkotijärjestäjät ja Porin seurakuntakeskuksen päiväkerhon lapset. Projektista tulee varmasti mielenkiintoinen, ja onnekseni saan olla hengessä mukana.

Mitä puuhaillet, kun työpäiväsi päättyy?

— Pääsääntöisesti hengailen kotonani kirkon sakastin kaappikellossa lueskelemas-

sa aarrettani eli noin 1800-luvulta peräisin olevaa isoa Raamattua. Minulla kun ei ole vielä omaa perhettä, eikä puhelimenikaan oikein enää toimi, niin en tunne olevani niin yksin, kun luen Taivaan isän sanoja rakkaudesta ja huolenpidosta.

— Välillä hypistelen myös nappikokoelmaani, sillä kirkon lattianraoista löytyy aina joskus mitä ihmeellisimpiä ja upeampia nappiloumuksia kerättäväkseni.

TEKSTI SAJJA KYNÄSNIEMI
KUVA RAINO SALMIJÄRVI